

สภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก
ของสหกรณ์การเกษตรเขมราษฎร์ จำกัด จังหวัดอุบลราชธานี

นางลัดดา เจษฎาพานิชย์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ.2554

**Problem Situation and Guideline for Paddy Collecting Business Development of
Khemarat Agricultural Cooperative Ltd.,
Ubonratchathani Province.**

Mrs. Latda Chetsadaphanit

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration in Cooperatives
School of Agricultural Extension and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2011

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ สถาปปัญหาและแนวทางพัฒนาธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์
การเกษตรเขมราฐ จำกัด จังหวัดอุบลราชธานี
ชื่อและนามสกุล นางลัดดา เจษฎาพานิชย์
แขนงวิชา สหกรณ์
สาขาวิชา ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. อนุชา ภูริพันธุ์ภิญโญ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2555

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

อนุชา ภูริพันธุ์ภิญโญ ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อนุชา ภูริพันธุ์ภิญโญ)

กรรมการ
(รองศาสตราจารย์กฤษฎา ประศาสน์วุฒิ)

อจจรา จิตตลากร
(รองศาสตราจารย์ ดร. อจจรา จิตตลากร)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

ชื่อการค้นคว้าอิสระ สภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์

การเกษตรเขมรราช จำกัด จังหวัดอุบลราชธานี

ผู้ศึกษา นางลัดดา เจษฎาพาณิชย์ รหัสนักศึกษา 2539000535 **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. อนุชา ภูริพันธุ์ภิญโญ **ปีการศึกษา** 2554

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรเขมรราช จำกัด 2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรเขมรราช จำกัด 3) เพื่อให้แนวทางในการพัฒนาการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรเขมรราช จำกัด

วิธีการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขมรราช จำกัด จำนวน 286 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรเขมรราช จำกัด มีพื้นที่ดำเนินการอยู่ในเขตเขมรราช จังหวัดอุบลราชธานี ดำเนินธุรกิจด้านต่างๆ ตามความต้องการของสมาชิก ในด้านธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกสหกรณ์มีการกำหนดนโยบายแผนการดำเนินงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการของสหกรณ์ แล้วมอบอำนาจให้อนุกรรมการรับซื้อขายข้าวเปลือก และรองผู้จัดการฝ่ายการตลาดดำเนินการรวบรวมข้าวเปลือกจากสมาชิกสหกรณ์และเกษตรกรทั่วไป เพื่อขายต่อให้พ่อค้า 2) ปัญหาในการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ ได้แก่ การวางแผนในการใช้เงินทุน ด้านเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เครื่องมือและอุปกรณ์มีไม่เพียงพอในการให้บริการรวมทั้งด้านการวางแผนการบริหารจัดการ 3) แนวทางในการพัฒนาการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ จากการศึกษาพบว่าสหกรณ์ควรลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานเพื่อให้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ พัฒนาระบบการบริหารงานให้ทันกับสภาวะท้องตลาดและพ่อค้าเอกชน สร้างความเชื่อมั่นให้สมาชิกสหกรณ์ในสหกรณ์ เพิ่มการประชาสัมพันธ์ นอกจากนี้สหกรณ์ควรมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความชำนาญ และทักษะในการทำงานอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: ธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก สหกรณ์การเกษตรเขมรราช จังหวัดอุบลราชธานี

Independent Study title: Problem Situation and Guideline for Paddy Collecting Business Development of Khemarat Agricultural Cooperative Ltd., Ubonratchathani Province.

Author: Mrs. Latda Chetsadaphanit; **ID:** 2539000535;

Degree: Master of Business Administration (Cooperatives);

Independent Study advisor: Dr. Anucha Puripanpinyoo, Associate Professor;

Academic year: 2011

Abstract

The study objectives were 1) to study the general information of Khemarat Agricultural Cooperatives Ltd (KAC), Ubonratchathani Province, 2) to study paddy collecting business problems of KAC 3) to find out the guidance for problem solving of paddy collecting business of KAC

The study methodology was collected from members of KAC. The sample size was 286 persons applied the accidental sampling technique as study methodology. The descriptive statistics was applied such as percentage arithmetic mean, and standard deviation.

The study showed that 1) KAC had the business operation area of Khemarat district, Ubonratchathani Province serving the members' need. KAC had policy for paddy collecting business decided by the committee. By doing that they were the joint decision between operative committee and managerial staff then they appointed the authority of paddy collecting business decision for the subcommittee. The KAC purchased paddy not only from members but also the farmers then they sold them to the merchants 2) problems of paddy collecting business such as the financial and managerial plan of KAC 3) the guidance of problem solving of paddy collecting business was exhibited as the reduction of business process, hatched up the current marketing, competed with the merchants, built up the members' faith of Cooperatives Philosophy. KAC could have the training program for cooperatives staffs in order to improve their ability and skill.

Keywords: Paddy Collecting Business, Khemarat Agricultural Cooperatives, Ubonratchathani Province.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้ว่าอิสระหนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. อนุชา ภูริพันธุ์ภิญโญ อาจารย์วิลาวัลย์ ศิลปพร รองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามตรวจสอบข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระอย่างใกล้ชิดเสมอมา ตลอดจนให้กำลังใจนับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ผู้ศึกษาซาบซึ้งในความกรุณาของท่านอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ นางสาวสุภาพร บัวโรย ผู้จัดการ นางสาวฉวีวรรณ แลกเรียง เจ้าหน้าที่สหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัดทุกท่าน ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสหกรณ์และสนับสนุนการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้คงจะไม่สำเร็จได้ หากไม่ได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนๆ ที่เรียนด้วยกันที่ให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ และเพื่อนขนิษฐา ราศีนุตร น้องสาว คุณอรุโณทัย สาระพิชญ์ ที่สนับสนุนให้เรียนและคอยให้กำลังใจ

ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา สามี ที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจในการศึกษาครั้งนี้และลูกๆ ทั้งสามคนที่ช่วยค้นข้อมูลและพิมพ์งานช่วยมาตลอด

คุณค่าและประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอบแต่บิดา มารดา ครู อาจารย์ ผู้มีพระคุณ และพี่น้องเกษตรกรชาวไทยผู้ที่เป็นกระดูกสันหลังของชาติ ขอให้ประสบความสำเร็จในวิถีชีวิตของตนเอง

ลัดดา เจษฎาพานิชย์

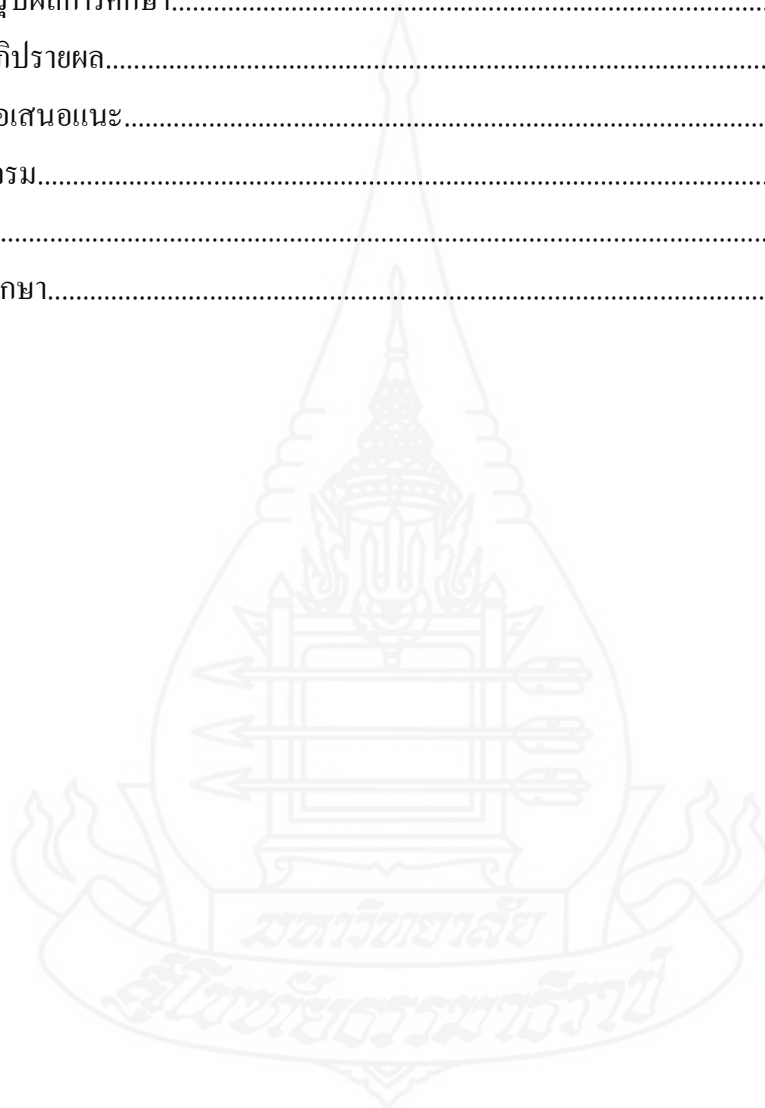
พฤษภาคม 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
กรอบแนวคิดการศึกษา.....	3
ขอบเขตของการศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	8
สหกรณ์.....	9
สหกรณ์การเกษตร.....	13
สหกรณ์การเกษตรเขมรราชู จำกัด.....	15
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	19
บทที่ 3 วิธีการศึกษา.....	24
ความนำ.....	24
ประเภทของการวิจัย.....	24
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	27
การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป.....	27
การบริหารและการจัดการของสหกรณ์การเกษตรเขมรราชู จำกัด.....	27
สภาพการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเขมรราชู	30
ผลการศึกษาจากแบบสอบถามจากสมาชิก.....	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	53
สรุปผลการศึกษา.....	53
อภิปรายผล.....	56
ข้อเสนอแนะ.....	57
บรรณานุกรม.....	59
ภาคผนวก.....	62
ประวัติผู้ศึกษา.....	73

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ตารางแสดงรายละเอียดกำไร(ขาดทุน)เฉพาะธุรกิจรวบรวมผลิตผล.....	32
ตารางที่ 4.2 ตารางแสดงข้อมูลทั่วไป.....	33
ตารางที่ 4.3 ตารางแสดงข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการรวมข้าวเปลือก.....	35
ตารางที่ 4.4 ตารางแสดงข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก.....	44
ตารางที่ 4.5 สรุปข้อมูลระดับความคิดเห็นและปัญหาต่อการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของ สหกรณ์.....	51

ญ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 ภาพอธิบายตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม..... 4

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการศึกษา

ประเทศไทยพื้นที่การเกษตรกว่าครึ่งจะใช้ในการทำนาประมาณร้อยละ 60 ของครัวเรือนเกษตร หรือ 3.7 ล้านครัวเรือน (16.4 ล้านคน) ปลูกข้าวไว้บริโภคและเพื่อการค้า ในแต่ละปีประเทศไทยมีรายได้จากการส่งออกข้าวเกือบแสนล้านบาทและส่งออกเป็นอันดับหนึ่งของโลกมาอย่างต่อเนื่องกว่า 20 ปี (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2548 ก : 1) แต่เกษตรกรหรือผู้ผลิตสินค้ากลับประสบปัญหาโดยมีลักษณะเสียเปรียบพ่อค้าคนกลางที่ทำหน้าที่ซื้อขายอยู่ในภาคการเกษตร เพราะการค้าขายสินค้าเกษตรกรรมส่วนมากมักจะดำเนินการโดยเอกชน รัฐบาลเข้ามามีส่วนในการซื้อขายสินค้าเกษตรต่างๆน้อยมาก เกษตรกรส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ขาดเงินทุนในการประกอบการผลิตและขาดข้อมูลด้านความต้องการสินค้าด้านราคาและตลาดสินค้า เกษตรกรรายเล็กจึงไม่สามารถตั้งราคาสินค้าของตนเองได้ในตลาด และสินค้าเกษตรกรรมส่วนมากมักเป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมต่างๆ และต้องผ่านขั้นตอนตั้งแต่การรวบรวม การขนส่ง การแปรรูป การขายส่งและขายปลีก กว่าที่จะถึงมือผู้บริโภคขั้นตอนดังกล่าวพ่อค้าคนกลางจะเป็นผู้ดำเนินการดังนั้นราคาสินค้าที่เกษตรกรขายได้จึงมีราคาต่ำ แต่ในการผลิตเกษตรกรจำเป็นต้องหาปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ยเคมี เครื่องจักรทุนแรง ซึ่งมีราคาสูง ทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในภาวะที่ขายสินค้าของตนในราคาต่ำและต้องซื้อปัจจัยการผลิตในราคาสูง นอกจากนี้เกษตรกรยังพบว่าพ่อค้าคนกลางเสนอราคาซื้อผลผลิตในราคาต่ำ แต่เนื่องจากไม่มีทางเลือกเกษตรกรจึงต้องขายสินค้าให้พ่อค้าคนกลางไปเมื่อมีรายได้ไม่เพียงพอเกษตรกรจึงต้องกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินหรือพ่อค้ามาใช้จ่ายในครัวเรือนส่งผลให้มีหนี้สินเพิ่มมากขึ้นอีกจากสถานะที่เกษตรกรเสียเปรียบการต่อรองสินค้าที่มีมาแต่อดีตถึงปัจจุบัน มาตรการที่จะแก้ไขปัญหของเกษตรกรคือการส่งเสริมให้เกษตรกรรวมตัวกันขึ้นเป็นสหกรณ์เพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ประเทศไทยได้นำแนวคิดทางสหกรณ์มาช่วยแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของเกษตรกรในปลายรัช-สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ศึกษาตามสภาพความเป็นไปได้ในการนำวิธีการสหกรณ์มาปรับใช้แก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกรไทย จึงได้มีการจัดตั้งสหกรณ์แห่ง

แรกขึ้นเมื่อ พ.ศ.2459 มีชื่อว่าสหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใช้ ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก โดยจดทะเบียนเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2459

ผู้ริเริ่มสหกรณ์ในประเทศไทย คือ พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ซึ่งเป็นนายทะเบียนพระองค์แรกของประเทศไทยและต่อมาปรากฏว่าการจัดสหกรณ์ประสบผลสำเร็จ รัฐบาลจึงได้คิดขยายกิจการสหกรณ์ต่อไป (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2550 :25)

สหกรณ์การเกษตรเขมรราช จำกัด เป็นสหกรณ์ประเภทสหกรณ์การเกษตร มีวัตถุประสงค์ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนด้านเงินทุน การรวบรวมข้าวเปลือก การจัดหาสินค้ามาจำหน่ายและธุรกิจปั้มน้ำมันเพื่อช่วยยฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น ได้จัดตั้งและจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2519 ประเภทสหกรณ์การเกษตรจำกัด

ตั้งอยู่เลขที่ 124 ม.7 ตำบลเขมรราช อำเภอเขมรราช จังหวัดอุบลราชธานี ในการดำเนินการของสหกรณ์การเกษตรเขมรราช จำกัดยึดหลักการ และอุดมการณ์ของสหกรณ์ในการให้บริการแก่สมาชิกเป็นเป้าหมายสูงสุด เพราะสหกรณ์เป็นของสมาชิก ดำเนินการโดยสมาชิกและเพื่อสมาชิก โดยสหกรณ์การเกษตรเขมรราช จำกัด ได้ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรวบรวม ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายและธุรกิจปั้มน้ำมัน ซึ่งมีการปรับปรุงและสร้างใหม่เพื่อบริการสมาชิกและประชาชนทั่วไปให้สะดวกมากยิ่งขึ้น และธุรกิจสินเชื่อที่มีความโดดเด่นและประสบผลสำเร็จของสหกรณ์การเกษตรเขมรราช จำกัด แต่ธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกยังประสบปัญหาต่างๆ ในด้านการจัดการ ด้านการปฏิบัติงานตามนโยบายของคณะกรรมการสหกรณ์ได้ผลไม่เต็มที่ การควบคุมภายใน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม โรคระบาด ที่มีผลต่อการรวบรวมข้าวเปลือกได้ปริมาณน้อยและสมาชิกไม่ค่อยมาขายข้าวให้สหกรณ์

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาสภาพและปัญหาในการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรเขมรราช จำกัด โดยการศึกษาตามกระบวนการ 4 ด้าน คือ 1) การกำหนดเป้าหมาย 2) การวางแผนการปฏิบัติงาน 3) การปฏิบัติงานตามแผน 4) การประเมินผลการปฏิบัติงาน

เพื่อจะได้ทราบถึงสภาพในการรวบรวมข้าวเปลือกในปัจจุบันในแต่ละด้านว่าเป็นอย่างไร และมีปัญหาในการรวบรวมข้าวเปลือกอย่างไรบ้าง รวมทั้งจะมีแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานของสหกรณ์ในด้านที่เกี่ยวกับการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ให้มีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นการช่วยเหลือสมาชิกของสหกรณ์และเกษตรกร ในการที่จะขาย

ข้าวได้ราคาที่สูงขึ้น รวมทั้งยังส่งเสริมให้สมาชิกเข้าถึงบทบาทและวิธีการสหกรณ์และประโยชน์ที่ได้รับจากขบวนการสหกรณ์

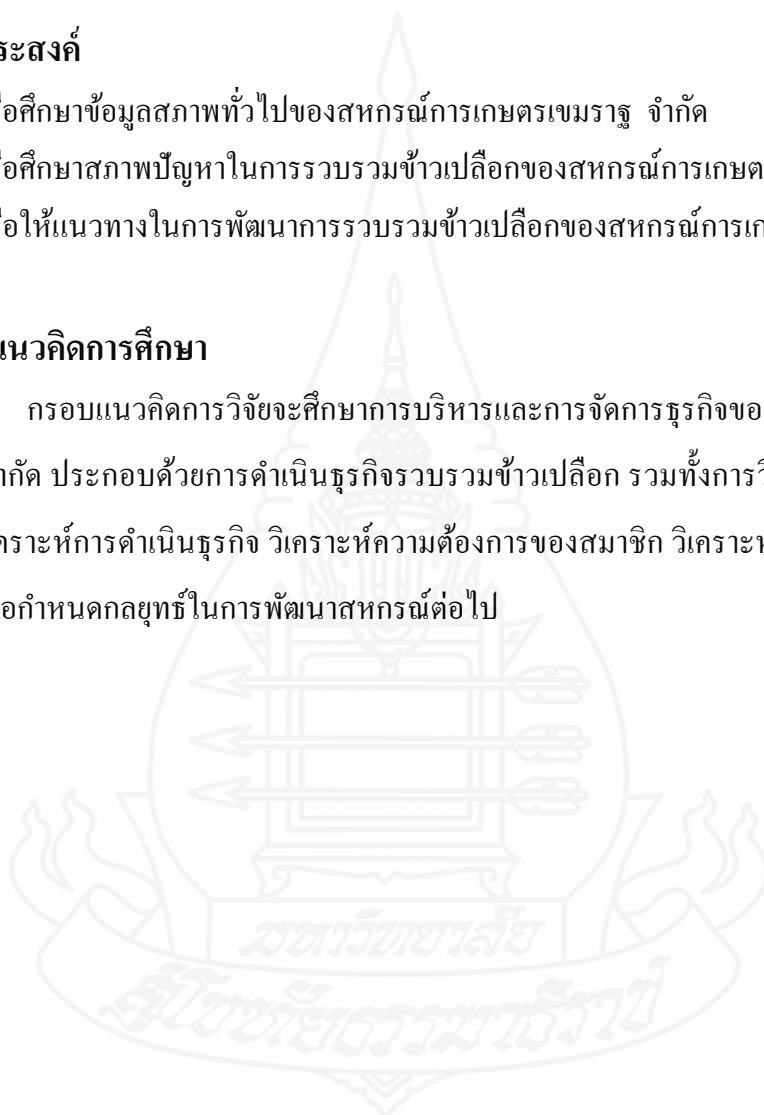
จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาสภาพและปัญหาในการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อมูลสภาพทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด
3. เพื่อให้แนวทางในการพัฒนาการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัยจะศึกษาการบริหารและการจัดการธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด ประกอบด้วยการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก รวมทั้งการวิเคราะห์การบริหารจัดการ วิเคราะห์การดำเนินธุรกิจ วิเคราะห์ความต้องการของสมาชิก วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของสมาชิก เพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาสหกรณ์ต่อไป

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ภาพที่ 1 ภาพอธิบายตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม

4. ขอบเขตของการศึกษา

4.1 ขอบเขตด้านสถานที่

4.1.1 เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด ในช่วงปี 2551-2553

4.1.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Sample)

4.1.2.1 ประชากร คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด จำนวน 1,184 คน

4.1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 286 คน ทำการหาขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตร ทาโรยามาเน่ ความเชื่อมั่น 95% ระดับความคาดเคลื่อน บวกลบ 0.05 %

ยามาเน่ (Yamane's Formula)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา (Content)

มุ่งเน้นศึกษาเฉพาะผลการดำเนินงานธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ ในรอบปีบัญชี 2551 , 2552 และ 2553 ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการใช้บริการธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด

4.3 ขอบเขตด้านเวลา (Time)

4.3.1 การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ คือ ช่วงเดือน มกราคม ถึง กุมภาพันธ์ 2555

4.3.2 การเก็บข้อมูลทุติยภูมิ คือ ช่วงเดือน มกราคม ถึง มีนาคม 2555

5. นิยามศัพท์

สหกรณ์การเกษตร หมายถึง สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ที่ประกอบอาชีพทางการเกษตร และจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจกรรมร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิกและช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด

สมาชิก หมายถึง สมาชิกของสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด

คณะกรรมการดำเนินการ หมายถึง คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์การเกษตร
เขมราฐ จำกัด

เจ้าหน้าที่สหกรณ์ หมายถึง เจ้าหน้าที่สหกรณ์การตลาดของสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ
จำกัด

สภาพ หมายถึง สภาพการดำเนินงานที่เกิดขึ้นในการรวบรวมผลผลิตข้าวเปลือก สหกรณ์
การเกษตรเขมราฐ จำกัด ในรอบปี 2551, 2552, 2553

ปัญหา หมายถึง ปัญหาที่เกิดขึ้นในการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ
จำกัดในรอบปี 2551, 2552, 2553

การรวบรวมข้าวเปลือก หมายถึง วิธีการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ
จำกัดในวิธีการต่างๆ เช่น การซื้อเงินสด การซื้อเงินเชื่อ การรับฝาก การรับจำนำ เป็นต้น

แนวทางการพัฒนาการรวบรวมข้าวเปลือก หมายถึง ข้อเสนอแนะที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้
ที่เกี่ยวข้อง หรือจากการวิเคราะห์การรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด ของ
ผู้วิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้อง

การกำหนดเป้าหมาย หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรโดยการ
ร่วมกันกำหนดระหว่างผู้บริหารและปฏิบัติงาน มีการกำหนดระยะเวลา ทรัพยากร และมาตรฐาน
ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

การวางแผนการปฏิบัติงาน หมายถึง การวางแผนการปฏิบัติงาน โดยผู้บริหารและ
ผู้ปฏิบัติงานประชุมร่วมกันวางแผนการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด และ
กำหนดขอบเขตของงานให้ผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนอย่างชัดเจน และวางแผนในการติดตาม ตรวจสอบ
และประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน

การปฏิบัติงานตามแผน หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานทำการปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้
ร่วมกัน และผู้บริหารติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลงานของผู้ปฏิบัติงานเป็นระยะ พร้อมทั้งให้
คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุนผู้ปฏิบัติงานในการปฏิบัติงานตามแผน

การประเมินผลการปฏิบัติงาน หมายถึง การประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนการ
ปฏิบัติงานที่กำหนดร่วมกันว่าประสบผลสำเร็จมากหรือน้อย ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่
กำหนด ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานจะร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน เพื่อจะ
ได้นำมาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ร่วมกัน
กำหนด

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคในการรวบรวมข้าวเปลือก
2. เพื่อนำข้อมูลใช้เป็นแนวทางพัฒนาธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก
3. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจของสหกรณ์อื่น ของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการวางแผนส่งเสริมพัฒนากิจการของสหกรณ์ในอนาคต

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี หลักการและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามีวัตถุประสงค์ที่ศึกษาสภาพปัญหาในการรวบรวมข้าวเปลือก และแนวทางในการพัฒนาการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด จึงได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. สหกรณ์
 - 1.1 ประวัติการสหกรณ์
 - 1.2 ความหมายของสหกรณ์
 - 1.3 หลักการสหกรณ์
 - 1.4 อุดมการณ์สหกรณ์
 - 1.5 วิธีการสหกรณ์
 - 1.6 ประเภทของสหกรณ์
2. สหกรณ์การเกษตร
 - 2.1 ความหมายของสหกรณ์การเกษตร
 - 2.2 วัตถุประสงค์ของสหกรณ์การเกษตร
3. สหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด
 - 3.1 ประวัติสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด
 - 3.2 การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด
 - 3.3 การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด
4. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. สหกรณ์

1.1 ประวัติการสหกรณ์

ระหว่างศตวรรษที่ 18-19 ได้เกิดการปฏิวัติอุตสาหกรรมขึ้นในยุโรปมีการนำเครื่องจักรมาใช้แทนแรงงานคน ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ คือเกิดภาวะการว่างงานและเศรษฐกิจตกต่ำทั่วไป การเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงครั้งนี้เริ่มต้นที่ประเทศอังกฤษ ชาวอังกฤษต้องประสบกับปัญหาความเดือดร้อนอย่างมาก จากการที่นายทุนใช้เครื่องจักรแทนแรงงานคนและการปลดคนงานออกจากโรงงาน ส่วนผู้ประกอบการรายย่อยต้องเลิกสัมกิจการไปสภาพสังคมทั่วไปมีการแบ่งชนชั้นออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายทุนและฝ่ายกรรมกร นายทุนพยายามแสวงหากำไรจากการลงทุนมากที่สุด โดยเอาใจเอาเปรียบฝ่ายกรรมกรทุกวิถีทาง

จากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในครั้งนี้ บรรดากรรมกรที่ถูกบีบคั้นทั้งหลายจึงเริ่มแสวงหาหนทางที่จะปลดเปลื้องความทุกข์ยากของพวกตน ประกอบกับเวลานั้นมีนักเศรษฐศาสตร์ที่มีความคิดที่จะพยุลงฐานะของสังคมให้ดีขึ้น ได้เสนอแนวความคิดการปรับปรุงสภาพเศรษฐกิจให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคม โดยการร่วมมือระหว่างผู้เดือดร้อนให้รู้จักช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันแนวความคิดดังกล่าวได้ก่อให้เกิดระบบสหกรณ์ในเวลาต่อมา

บุคคลแรกที่ทำให้คนทั่วไปรู้จักคำว่า สหกรณ์ คือ โรเบอ์ โอเวน ชาวอังกฤษ ซึ่งถือว่าเป็นผู้ให้กำเนิดการสหกรณ์ขึ้นในโลกและได้ชื่อว่าเป็นบิดาแห่งการสหกรณ์ เดิมโอเวนเป็นคนที่ยากจนแต่ความเฉลียวฉลาดและรู้วิธีการหาเงินจึงทำให้เขามีโอกาสเป็นผู้จัดการและมีหุ้นส่วนเป็นเจ้าของโรงงาน เขาเป็นนายจ้างที่มีความหวังดีต่อกรรมกรจึงได้ปรับปรุงความเป็นอยู่ทั่วไปของคนงานให้ดีขึ้น หลังจากนั้นโอเวนได้หาทางช่วยเหลือกรรมกรอื่นๆ โดยสอนให้รู้จักการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อขจัดปัญหาความเดือดร้อนต่างๆ ซึ่งเป็นวิธีการของระบบสหกรณ์ โอเวนเสนอให้จัดตั้ง ชมรมสหกรณ์ (Co-operative Community) ขึ้นเพื่อผลิตสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ โดยไม่ใช่เครื่องจักรให้เป็นทรัพย์สินของชมรมซึ่งเป็นของส่วนรวม เป็นการป้องกันไม่ให้มีสภาพนายทุนปะปนอยู่ในชมรม การจัดตั้งชมรมนี้จะต้องใช้เงินทุนและที่ดินเป็นจำนวนมาก โอเวนจึงพยายามเผยแพร่แผนการจัดตั้งชมรมสหกรณ์เพื่อให้คนทั่วไปเข้าใจสหกรณ์ในฐานะสมาคมเพื่อเศรษฐกิจ แต่โอเวนไม่สามารถตั้งชมรมสหกรณ์ในประเทศอังกฤษได้เพราะมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพสังคมในสมัยนั้น โอเวนจึงได้เดินทางไปประเทศสหรัฐอเมริกาและทดลองจัดตั้งชมรมสหกรณ์ขึ้นเป็นครั้งแรกที่นิวฮาโมนี รัฐอินเดียนา สหรัฐอเมริกา ในปี พ.ศ.2368 ให้ชื่อว่า นิวฮาโมนี (New Harmony) แต่ได้ล้มเลิกไปในระยะเวลาต่อมา เนื่องจากไม่ได้คัดเลือกสมาชิกและไม่มีกิจกรรมเพียงพอให้คุ้มกับค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการปกครองและศาสนา อย่างไรก็ตามแนวคิดของโอเวนก็มีอิทธิพลต่อนักปฏิรูปทางเศรษฐกิจ เขาได้ให้แนวคิด

เกี่ยวกับความร่วมมือร่วมใจระหว่างมนุษย์ในอันที่จะช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อยกมาตรฐานความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

นายแพทย์ วิลเลียม คิง อาศัยอยู่ในเมืองไบรตันประเทศอังกฤษเป็นผู้นิยมแนวคิดทาง สหกรณ์ของโอเวน แต่เห็นว่าโครงการของโอเวนต้องใช้เงินทุนจำนวนมากซึ่งจะทำให้เป็นจริงได้ ยาก นายแพทย์ คิง จึงเริ่มต้นจากการชี้แจงให้คนงานรวมทุนกันคนละเล็กคนละน้อยจัดตั้ง สมาคม การค้า (Trading Association) ในรูปสหกรณ์ขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2370 เป็นรูปร้านสหกรณ์ จำหน่าย สินค้า แต่มีข้อแตกต่างไปจากร้านสหกรณ์ในปัจจุบันคือ กำไรที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจของร้าน สหกรณ์นี้จะไม่นำมาแบ่งปันกันแต่จะเก็บไว้เป็นทุนเพื่อใช้ขยายงานของร้านสหกรณ์ต่อไปจน สามารถจัดตั้งชมรมสหกรณ์ตามแบบโอเวนได้ ซึ่งจากการกระทำดังกล่าว ทำให้ร้านแบบสหกรณ์ ในรูปแบบนี้ไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากการเก็บกำไรไว้ไม่จ่ายคืนสมาชิก ทำให้สมาชิกไม่ ศรัทธาสหกรณ์ อย่างไรก็ตามกิจการของนายแพทย์คิง ก็คล้ายกับร้านสหกรณ์ในปัจจุบัน ฉะนั้น ในวงการร้านสหกรณ์สมัยนี้จึงให้เกียรติแก่ท่านมาก

สหกรณ์แห่งแรกที่ประสบผลสำเร็จจะเป็นแบบฉบับในโลกนี้คือ ร้านสหกรณ์แห่ง เมืองรอซเซล ประเทศอังกฤษ ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2387 โดยกรรกรช่างทอผ้าจำนวนหนึ่งซึ่งมีรายได้น้อยและประสบปัญหาในด้านการซื้อเครื่องอุปโภคอันจำเป็นแก่การครองชีพ เช่น ราคาแพง มีการ ปลอมปนและถูกเบียดเบียนในการซั้ง การตวง วัด ประกอบกับการได้รับแนวความคิดจาก โรเบอर्ट โอเวน ในการรวมตัวกันจัดตั้งสหกรณ์เพื่อช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และ ไม่ต้องตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของอุตสาหกรรมและพ่อค้า ซึ่งมีอำนาจการผลิตทางการค้าในสมัยนั้น จึงได้รวมกันจัดตั้งสมาคมประกอบด้วยผู้ริเริ่ม 28 คน โดยรวมทุนกันจัดตั้งร้านค้าเครื่องอุปโภค บริโภคขึ้น จากนั้นนำเงินทุนที่รวบรวมได้ไปซื้อสิ่งของที่จำเป็นแก่การครองชีพโดยจัดซื้อในราคา ขายส่งมาขายให้แก่สมาชิกและให้สมาชิกเสียสละเวลา มาช่วยกิจการของร้าน

ต่อมามีจำนวนสมาชิกเพิ่มมากขึ้นทำให้ธุรกิจการขยายอย่างกว้างขวาง และยังมีกรทำ ธุรกิจกับบุคคลภายนอกด้วย นักสหกรณ์รอซเซลหรือที่เรียกว่า ผู้นำแห่งรอซเซล ได้กำหนดหลัก ปฏิบัติไว้ 10 ประการ ซึ่งมีสาระสำคัญหลายประการที่ถูกยึดถือเป็นหลักการสหกรณ์สากลมาจน ปัจจุบัน แม้จะล่วงเลยมาเป็นเวลานานแต่ร้านสหกรณ์รอซเซล ก็ยังคงอยู่และกลายเป็นร้านที่มี ขนาดใหญ่ ยิ่งกว่านั้นวิธีการของร้านสหกรณ์สำหรับผู้บริโภคแบบนี้ได้แพร่หลายออกไปสู่ ประชาชนกลุ่มอื่นๆ ปัจจุบันร้านสหกรณ์ที่ถือหลักการสำคัญๆ อย่างเดียวกันนี้มีอยู่ในประเทศต่างๆ เป็นจำนวนมาก

ส่วนสหกรณ์ประเภทอื่นๆ เช่น สหกรณ์ที่ช่วยสมาชิกให้กู้ยืมเงินไปลงทุน สหกรณ์ เครดิตและสหกรณ์สินเชื่อก็เช่นกัน สหกรณ์เหล่านี้เกิดจากความขัดสนและความเดือดร้อนของ

เกษตรกรและกรรมกร เนื่องจากหาเงินกู้ยืมมาประกอบการทำกินได้ยากและและแม้ว่ากู้ยืมเงินมาได้เป็นเหตุให้มีหนี้สินมาก เมื่อ พ.ศ. 2393 นายเซอร์มัน ชูลล์ ชาวเยอรมัน ผู้พิพากษาแห่งเมืองเดลิตซ์ ได้คิดจัดตั้งสหกรณ์ประเภทหาทุนขึ้นในหมู่ชาวเมืองผู้เป็นช่างฝีมือและพ่อค้าขนาดเล็ก โดยรวบรวมขึ้นเป็นองค์การเพื่อจัดหาทุนให้สมาชิกกู้ยืม และในปี พ.ศ. 2405 นายฟริดริค ลิลเฮล์ม ไรฟ์ไฟเซน ชาวเยอรมัน นายกเทศมนตรีเมืองเฮดเอสดอร์ฟ ได้จัดตั้งสหกรณ์หาทุนขึ้นในหมู่ชาวชนบทซึ่งเป็นเกษตรกร โดยจัดเป็นองค์การเพื่อจัดหาทุนให้แก่สมาชิกกู้ยืมเช่นเดียวกัน เรียกว่า สมาคมเครดิตยูเนียน (Credit Union) หมายถึง การรวมเอาความไว้วางใจซึ่งกันและกันเข้าเป็นหนึ่งเดียวกัน ในเวลาต่อมาการรวมกันเป็นสหกรณ์เพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนก็ได้แพร่หลายไปยังประเทศต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์และเป็นตัวอย่างในการจัดตั้งสหกรณ์แก่ชาวชนบทและชาวเมืองมาจนปัจจุบัน

1.2 ความหมายของสหกรณ์

คณะกรรมการชำระพจนานุกรมแห่งราชบัณฑิตยสถานได้ให้บทนิยามของคำว่า สหกรณ์ไว้ดังนี้ สหกรณ์ องค์กรทางเศรษฐกิจและสังคมที่สมาชิกร่วมกันจัดตั้งขึ้นด้วยการลงหุ้นร่วมกัน ในการผลิต การจำหน่ายสินค้า หรือบริการตามความต้องการหรือผลประโยชน์อย่างเดียวกันของบรรดาสมาชิก สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิ์ออกเสียงในการบริหารสหกรณ์โดยไม่ขึ้นกับจำนวนหุ้นที่ถืออยู่ เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์โคนม คณะบุคคลที่ร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

1.3 หลักการสหกรณ์

หลักการสหกรณ์ คือ แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญ 7 ประการ คือ

1. การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเป็นกลาง
2. การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย
3. การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก
4. การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ
5. การศึกษา ฝึกอบรมและสารสนเทศ
6. การร่วมมือระหว่างสหกรณ์
7. การเอื้ออาทรต่อชุมชน

1.4 อุดมการณ์สหกรณ์

อุดมการณ์สหกรณ์สหกรณ์ คือ แนวคิดที่เชื่อว่าวิธีการสหกรณ์จะช่วยแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของมวลสมาชิกให้มีความอยู่ดีกินดีและมีสันติสุข โดยการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

1.5 วิธีการสหกรณ์

วิธีการสหกรณ์ คือ การนำหลักการสหกรณ์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิกและชุมชน โดยไม่ละเลยหลักการธุรกิจที่ดี

1.6 ประเภทของสหกรณ์

1. สหกรณ์การเกษตร หมายถึง สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นโดยเกษตรกรมีหน้าที่ในการส่งเสริมการผลิตและเพิ่มพูนรายได้ให้แก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิก โดยให้สินเชื่อการเกษตร การรับฝากเงิน การจัดหาสินค้า เครื่องมือเครื่องใช้ และอุปกรณ์การผลิตมาจำหน่ายให้ได้ราคาดี หรือทำการแปรรูปก่อนนำออกจำหน่ายและส่งเสริมการเกษตรอื่น ๆ

2. สหกรณ์ประมง หมายถึง สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นโดยชาว ประมง มีหน้าที่คล้ายกัน สหกรณ์การเกษตรเกือบทุกประเภท เช่น ให้เงินกู้แก่สมาชิก รวบรวมสัตว์น้ำ หรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำจากสมาชิมาจำหน่าย หรือนำมาแปรรูปก่อนออกจำหน่ายให้ได้ราคาดี จัดหาสิ่งของ หรือบริการที่ใช้ในการประมง

3. สหกรณ์นิคม หมายถึง สหกรณ์การเกษตรที่ตั้งขึ้นในนิคม เนื่องจากสหกรณ์นิคมมีการบริหารงานที่แตกต่างไปจากสหกรณ์เกษตร คือ มีวัตถุประสงค์เน้นหนักไปในเรื่องจัดสรรที่ดินให้แก่เกษตรกรที่ต้องการมีที่ดินไว้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และรวมถึงการจัดบริการต่างๆ ที่จำเป็นให้ด้วย

4. สหกรณ์ร้านค้า หรือร้านสหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้น เพื่อให้บริการในด้านการจัดหาสินค้าอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิก ในราคายุติธรรม เป็นการป้องกันมิให้สมาชิกสหกรณ์ถูกเอารัดเอาเปรียบ หรือไม่ได้รับความเป็นธรรมในการจ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าจากร้านค้าทั่วไป ตัวอย่างร้านค้าที่ประสบความสำเร็จได้แก่ ร้านสหกรณ์กรุงเทพ ร้านสหกรณ์พระนคร เป็นต้น

5. สหกรณ์บริการ หมายถึง สหกรณ์บริการที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเกษตรโดยตรงแต่เป็นสหกรณ์ซึ่งดำเนินธุรกิจเพื่อสนองความต้องการของสมาชิก ในด้านบริการทั่วไปอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง อาทิ เช่น สหกรณ์แท็กซี่ สหกรณ์ไฟฟ้า สหกรณ์เคหะสถาน สหกรณ์บริการ รวมถึงสหกรณ์การขายผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในครัวเรือนและอุตสาหกรรมขนาดย่อม

6. สหกรณ์ออมทรัพย์ หมายถึง สหกรณ์ที่ต้องการส่งเสริมให้สมาชิกร่วมกันออมทรัพย์

จากรายได้ประจำของแต่ละคน สหกรณ์ออมทรัพย์จึงจำเป็นต้องจัดตั้งขึ้น ในหมู่ผู้มีรายได้ประจำเท่านั้น สำหรับผู้ไม่มีรายได้ประจำ คือ รายได้ไม่แน่นอน ได้แก่ เกษตรกรหรือคนงานนิคมจัดตั้งขึ้นในรูปของเครดิตยูเนียนการออมทรัพย์แยกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

6.1. การออมโดยบังคับ คือ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ต้องเพิ่มมูลค่าหุ้นเดือนหุ้น ตามระยะเวลาที่กำหนดแน่นอน โดยปกติก็จะเป็นทุกวันสิ้นเดือน

6.2. การออมโดยความสมัครใจ คือ สมาชิกยินดีฝากเงินออมไว้กับสหกรณ์เป็นการประจำก็ได้ หรือจะฝากเป็นออมทรัพย์ซึ่งสามารถเบิกถอนเมื่อไรก็ได้

7. สหกรณ์เครดิตยูเนียน

2. สหกรณ์การเกษตร

2.1 ความหมายของสหกรณ์การเกษตร

สหกรณ์การเกษตร คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตรรวมตัวกันจัดตั้งและจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจกรรมร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของสมาชิกและช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

1. ราคาที่ย่อมเยา
2. รวบรวมผลผลิตของสมาชิกออกจำหน่ายให้ได้ราคาที่เป็นธรรมที่สุด
3. รับฝากเงิน
4. ส่งเสริมการเกษตร
5. ให้การศึกษาอบรมหลักและวิชาการสหกรณ์

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2526 : 7) ได้กล่าวไว้ว่า วัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์การเกษตรมี 5 ประการ คือ

1. เพื่อเพิ่มรายได้จากการขายผลผลิตทางการเกษตรให้แก่เกษตรกร
2. เพื่อลดต้นทุน หรือปรับปรุงคุณภาพวัสดุการเกษตรและส่งอุปโภคบริโภคบริการให้แก่สมาชิก
3. เพื่อจัดให้มีการบริการใหม่ ๆ หรือปรับปรุงบริการที่มีอยู่แล้วให้แก่สมาชิกในราคาที่สมควร
4. เพื่อช่วยเหลือสมาชิกโดยการเผยแพร่ความรู้ทางเทคนิคและข่าวสารทางเศรษฐกิจ เพื่อให้สมาชิกสามารถปรับปรุงการผลิตและการขายผลผลิตของเขาให้ดีขึ้น

5. เพื่อแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรหรือผลิตวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตรรวมทั้งเครื่องอุปโภคบริโภค เพื่อให้สมาชิกสามารถเพิ่มรายได้หรือลดต้นทุนของตนเอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2544 : 104 – 105) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของสหกรณ์การเกษตร มีดังต่อไปนี้

1. ด้านการชนกิจหรือเครดิต ได้แก่ ให้เงินกู้หรือสินเชื่อแก่สมาชิกเพื่อนำไปประกอบอาชีพ และใช้จ่ายที่จำเป็นและรับฝากเงินจากสมาชิก
2. ด้านการซื้อ ได้แก่ การจัดหาวัสดุการเกษตร เครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นมาจำหน่าย
3. ด้านการขาย ได้แก่ การรวบรวมผลิตผลการเกษตรและผลิตภัณฑ์ของสมาชิกมาจัดการขายหรือแปรรูปออกขาย
4. ด้านการส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ การส่งเสริมเผยแพร่ด้านความรู้ทางการเกษตรแก่สมาชิก
5. ด้านการบำรุงที่ดิน ได้แก่ การจัดระบบการส่งน้ำ ระบายน้ำ และการอำนวยความสะดวกใช้น้ำเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่การเพาะปลูกของสมาชิก

จากการศึกษาวัตถุประสงค์ของสหกรณ์การเกษตร ผู้วิจัยสรุปได้ว่าสหกรณ์การเกษตรมีวัตถุประสงค์หลักใหญ่ ๆ 7 ข้อ คือ

1. ให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรอัตราดอกเบี้ย
2. จัดหาวัสดุการเกษตรและสิ่งของที่จำเป็นมาจำหน่ายให้สมาชิกราคาถูก
3. รวบรวมผลิตผลและผลิตภัณฑ์ของสมาชิก หาดตลาดจำหน่ายเพื่อให้สมาชิกจำหน่ายได้ในราคาดี
4. รับฝากเงิน
5. จัดบริการและบำรุงที่ดิน
6. ส่งเสริมความรู้ทางการเกษตรแผนใหม่
7. ให้การศึกษาอบรมทางสหกรณ์

2.2 วัตถุประสงค์ของสหกรณ์การเกษตร

สหกรณ์การเกษตรดำเนินธุรกิจแบบอเนกประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกดำเนินธุรกิจร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือส่วนรวมโดยใช้หลักคุณธรรม จริยธรรมอันดีงามตามพื้นฐานของมนุษย์ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและส่วนรวมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ ทำให้สมาชิกมีปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้นจากการกู้เงินสหกรณ์ในอัตราดอกเบี้ยต่ำมาประกอบอาชีพ ทำให้มีที่ดินทำกินเป็นของ

ตนเองหรือมีที่ทำกินมากกว่าเดิม ทั้งได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการผลิต ตั้งแต่การใช้ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ การใช้ปุ๋ย การใช้ยาปราบศัตรูพืช การเก็บรักษาผลผลิตอย่างมีคุณภาพผลิตผล ที่ได้จึงเป็นไปตามความต้องการของตลาด ส่งผลให้สหกรณ์และบุคคลในครอบครัวมีคุณภาพชีวิต ที่ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาและการอนามัย

3. สหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด

3.1 ประวัติสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด

สหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2511 เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2519 ประเภทสหกรณ์การเกษตร เลขทะเบียนสหกรณ์ที่ ก.ส.ก./2519 ตั้งอยู่ เลขที่ 124 หมู่ 7 ต.เขมราฐ จ.อุบลราชธานี ปัจจุบันมีสมาชิก 1,184 คน แบ่งเป็น 48 กลุ่ม มีทุนเรือนหุ้น 8,773,730 บาท มูลค่าหุ้น 10 บาท เฉลี่ยถือหุ้นคนละ 741.00 บาท

3.2 การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด

สหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด ดำเนินงานโดยมีคณะกรรมการดำเนินงาน สหกรณ์จำนวน 15 คน และฝ่ายจัดการ จำนวน 11 คน คณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์เป็นผู้ กำหนดนโยบายในการดำเนินงานสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะมาจาก การเลือกจาก ผู้แทนสมาชิกของสหกรณ์ จากที่ประชุมใหญ่ เพื่อมาทำหน้าที่แทนสมาชิกในการควบคุม การดำเนินงานของสหกรณ์ ฝ่ายจัดการจะบริหารงานตามที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้กำหนด นโยบายไว้ โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

1. สหกรณ์เปิดรับสมาชิกด้วยความสมัครใจ เน้นการกระจายให้ครบทุกหมู่บ้าน เพื่อสนองเมืองยุคบาทเป็นเมืองสหกรณ์

2. สหกรณ์ได้รับเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินการ คือ ให้สมาชิกถือหุ้นตามมติกลุ่ม ตามความสมัครใจ หุ้นเงินรับฝากจากสมาชิก ประเภทเงินฝากที่สหกรณ์ให้บริการ ได้แก่ เงินฝากออมทรัพย์ เงินฝากประจำ เงินฝากสัจจะออมทรัพย์ เป็นต้น โดยสหกรณ์คิดดอกเบี้ยให้อัตราที่สูงกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

3. การจัดให้มีสวัสดิการแก่สมาชิกสหกรณ์ โดยจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นการช่วยเหลือสมาชิกสหกรณ์ เช่น กองทุนสงเคราะห์สวัสดิการครอบครัวสมาชิก สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์เงินฝากสัจจะออมทรัพย์เพื่อคุ้มครองชีวิต เป็นต้น

4. ได้จัดทำโครงการเพื่อสนับสนุนงานในด้านชุมชนของสมาชิกสหกรณ์และโครงการช่วยเหลือให้สมาชิกของสหกรณ์พัฒนาผลิตผลของตนเอง เพื่อช่วยยกระดับรายได้ในครัวเรือน ได้แก่

4.1 โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพและคุณภาพผลิตผลการเกษตร

4.2 โครงการเชื่อมโยงข้าวเปลือกระหว่างสหกรณ์

5. จัดการส่งเสริมอาชีพในหมู่สมาชิก เพื่อเสริมสร้างรายได้อื่น นอกเหนือจากรายได้การทำนา ได้แก่ ให้คำแนะนำและส่งเสริมการประกอบอาชีพ จัดตั้งกลุ่มเลี้ยงสัตว์ จัดตั้งกลุ่มสตรี จัดตั้งกลุ่มผลิตพืช

3.3 การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด

สหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด ได้ดำเนินธุรกิจด้านต่างๆ ดังนี้

1. ธุรกิจสินเชื่อ มีการดำเนินธุรกิจสินเชื่อดังนี้

- 1.1 การให้สินเชื่อเพื่อการผลิต เช่น การทำนา การปลูกมัน-
สำปะหลัง การเลี้ยงสัตว์
- 1.2 การให้สินเชื่อเพื่อการลงทุน
- 1.3 การให้สินเชื่อเพื่อการอุปโภคและบริโภค
- 1.4 การให้สินเชื่อเพื่อจัดซื้อเครื่องจักรกล

2. ธุรกิจรวบรวม

สหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด ได้ดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก โดยเปิดรับซื้อดังนี้

2.1 รับซื้อแบบเงินสด ผู้ขายจะเป็นสมาชิกหรือเกษตรกรทั่วไป

2.2 รับซื้อแบบเงินเชื่อ ผู้ขายจะเป็นสมาชิกหรือเกษตรกรทั่วไป การรับซื้อแบบนี้จะมีเงื่อนไขกำหนดเวลาจ่ายเงินที่แน่นอน

2.3 การรับฝาก ผู้ฝากจะต้องมีคุณสมบัติ คือ เป็นสมาชิกสหกรณ์ เป็นคู่สมรสของสมาชิกสหกรณ์ เป็นลูกหรือเป็นหลานของสมาชิกสหกรณ์ ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเดียวกับสมาชิกและเป็นผู้ทำการเกษตรในครอบครัวนั้น การรับฝากข้าวเปลือกจะต้องทำเป็นสัญญากำหนดระยะเวลาฝาก กำหนดราคาฝากตามประกาศของสหกรณ์อย่างชัดเจน กำหนดข้อตกลงการรับฝากเงินด้วยเงินสดหรือใช้แทนการชำระหนี้และกำหนดสถานที่เก็บรักษา

3.4 การบริหารจัดการของสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด

สหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด จัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มสมาชิก สมาชิกทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการบริหารงานสหกรณ์วิธีบริหารงานสหกรณ์โดยสมาชิก จะเลือกตั้งคณะกรรมการสหกรณ์ในที่ประชุมใหญ่ เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนของสมาชิกในการบริหารงานสหกรณ์ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะเป็นผู้กำหนดนโยบายในการบริหาร โดยได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่และพิจารณาจัดตั้งผู้จัดการใหญ่ เจ้าหน้าที่สหกรณ์เพื่อทำหน้าที่ดำเนินการสหกรณ์ตาม

นโยบายของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะคอยให้คำแนะนำ ส่งเสริมและช่วยเหลือสหกรณ์ จะมีการตรวจสอบสหกิจการของสหกรณ์โดยผู้ตรวจการสหกรณ์ และผู้สอบบัญชีเมื่อดำเนินธุรกิจครบปี คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะรายงานผลการดำเนินงานต่อที่ประชุมใหญ่ของสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาผลงานที่ผ่านมา และให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินการสหกรณ์ในปีต่อไป

บุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ประกอบด้วยสมาชิก คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ฝ่ายจัดการ ผู้ตรวจสอบกิจการ ที่ปรึกษาสหกรณ์และพนักงาน เจ้าหน้าที่สหกรณ์(เนรินทร์พร จุลมนต์, 2542:114)

1. สมาชิกของสหกรณ์ การเกษตรเขมรราช จำกัด มี 2 ประเภท คือ สมาชิกสามัญและสมาชิกสมทบ

1.1 สมาชิกสามัญ สหกรณ์การเกษตรเขมรราช จำกัด เปิดรับสมาชิกสามัญที่มีคุณสมบัติ คือ ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกรและมีบ้านเรือนตั้งอยู่ในเขตดำเนินงานของสหกรณ์ สิทธิของสมาชิกสามัญ คือ สิทธิเข้าร่วมประชุมใหญ่เพื่อเสนอความคิดเห็นหรือออกเสียงลงคะแนน สิทธิเข้าชื่อเรียกประชุมใหญ่สามัญ สิทธิเสนอหรือได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการดำเนินการหรือผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ สิทธิในการได้รับบริการทางธุรกิจและทางวิชาการจากสหกรณ์และสิทธิอื่นๆ ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ นอกจากสมาชิกสามัญของสหกรณ์จะได้รับสิทธิตามที่กล่าวข้างต้นแล้วสมาชิกสามัญของสหกรณ์ยังมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับของสหกรณ์ คือปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติ และคำสั่งของสหกรณ์ เข้าร่วมประชุมทุกครั้งที่สหกรณ์นัดหมาย ส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสหกรณ์เพื่อให้สหกรณ์เป็นองค์กรที่เข้มแข็ง สอดส่องดูแลกิจการและร่วมมือกับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ พัฒนาสหกรณ์ให้เจริญรุ่งเรืองและมั่นคง

1.2 สมาชิกสมทบ คือ ผู้ที่มีความประสงค์จะใช้บริการต่างๆ ของสหกรณ์เป็นประจำและสมัครเป็นสมาชิกสมทบด้วยความสมัครใจ สิทธิของสมาชิกสมทบ คือ มีสิทธิได้รับสินเชื่อจากสหกรณ์ และฝากเงินกับสหกรณ์ทั้งประเภทเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำ หน้าที่ของสมาชิกสมทบ คือ ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติและคำสั่งของสหกรณ์เข้าร่วมประชุมทุกครั้งที่สหกรณ์นัดหมาย ส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสหกรณ์และร่วมมือกับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เพื่อให้สหกรณ์เป็นองค์กรที่เข้มแข็งและมั่นคง

การสมัครเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์จะต้องยื่นใบสมัครตามแบบฟอร์มที่สหกรณ์กำหนด โดยมีคณะกรรมการพิจารณาคณะมนตรีของสมาชิกถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ ผู้เข้าเป็นสมาชิกต้องลงลายมือในทะเบียนสมาชิกกับชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้าและชำระ

ค่าหุ้นตามข้อบังคับของสหกรณ์ ในระยะเวลาที่คณะกรรมการดำเนินการ จึงถือว่าได้สิทธิในฐานะสมาชิก

2. คณะกรรมการดำเนินการ

คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์มาจากการเลือกตั้ง โดยสมาชิกคือผู้ที่เป็นเจ้าของสหกรณ์ จะเป็นฝ่ายที่กำหนดนโยบายทั่วไปของสหกรณ์และใช้อำนาจหน้าที่ประชุมใหญ่ เพื่อทำการเลือกตั้งและมอบหมายอำนาจให้คณะกรรมการดำเนินการ จำนวน 15 คน ประกอบด้วย ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เลขานุการ ทรัพย์คุณิก นอกนั้นเป็นกรรมการ มีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง (สหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด 2552) เข้าไปทำหน้าที่บริหารนโยบาย ดังกล่าว

คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมายการปฏิบัติงานตามนโยบายจากที่ประชุมใหญ่และเข้าทำทำหน้าที่ดูแลรักษาผลประโยชน์ของสมาชิกและจัดจ้าง กำกับ แนะนำ ฝ่ายจัดการในการดำเนินงาน

3. ฝ่ายจัดการ

ฝ่ายจัดการของสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด คือ เจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสหกรณ์มีหน้าที่รับนโยบายที่กำหนดไว้นำมาปฏิบัติให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้กำหนดไว้ เจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด มีจำนวนทั้งหมด 11 คน สหกรณ์ได้แบ่งฝ่ายงานออกเป็น ฝ่ายบุคคล ฝ่ายบัญชี ฝ่ายการเงิน ฝ่ายสินเชื่อ เจ้าหน้าที่การตลาด ลูกจ้าง และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

4. ผู้ตรวจสอบกิจการ

ผู้ตรวจสอบกิจการ คือ บุคคลภายนอกหรือสมาชิกของสหกรณ์ที่มีคุณวุฒิความรู้ความสามารถในด้านธุรกิจการเงิน การบัญชี หรือการสหกรณ์โดยได้รับการเลือกจากที่ประชุมใหญ่โดยผู้ตรวจสอบกิจการหน้าที่การตรวจสอบการดำเนินงานทั้งปวงของสหกรณ์ ได้แก่ ตรวจสอบเอกสารบัญชี ทะเบียน และการเงิน ตลอดจนทรัพย์สิน หนี้สินทั้งปวงของสหกรณ์ ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพิจารณาปรับปรุงแผนงาน ข้อบังคับ และระเบียบตลอดจนมติต่างๆ ของคณะกรรมการดำเนินงาน เป็นต้น และผู้ตรวจสอบกิจการจะเสนอรายงานผลการตรวจสอบประจำปีต่อที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ด้วย (นรินทร์พร จุลมนต์ 2542: 121-122)

5. พนักงานเจ้าหน้าที่สหกรณ์

พนักงานสหกรณ์ คือ สหกรณ์จังหวัด และข้าราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ซึ่งประจำอยู่ตามอำเภอและจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ พนักงานเจ้าหน้าที่สหกรณ์เปรียบเสมือนพี่เลี้ยงของสหกรณ์ ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือแนะนำ ตรวจสอบและดูแล

สหกรณ์ในทุกๆ ด้านเพื่อให้สหกรณ์สามารถดำเนินธุรกิจอย่างถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับและกฎหมายสหกรณ์ (นรินทร์พร จุลมนต์ 2542: 122-123)

4. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2539 : 28 – 29) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาศักยภาพการเก็บรักษาข้าวเปลือกระยะยาวของกลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร พบว่า ปัญหาและข้อจำกัดที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินการกิจการเก็บข้าวเปลือกระยะยาวของกลุ่มเกษตรกร คือ ด้านเงินทุนซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักที่จะส่งผลให้กิจการเก็บข้าวเปลือกระยะยาวมีความเป็นไปได้ และเงินทุนหลักในการดำเนินกิจการค้าข้าวเปลือกมาจากเงินกู้ตามโครงการเก็บเกี่ยวของกลุ่มเกษตรกร แต่กลุ่มเกษตรกรร้อยละ 98.4 ได้รับเงินกู้ตามโครงการเก็บข้าวเปลือกไม่ทันต่อความต้องการเนื่องจากพิจารณาอนุมัติตามระบบราชการ ด้านเทคนิค กลุ่มเกษตรกรยังขาดเทคโนโลยีวิทยาการในการแก้ไขปัญหาคุณภาพข้าวทั้งก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว ส่วนเทคโนโลยีการเก็บรักษานั้น เกษตรกรและสหกรณ์การเกษตรประสบปัญหาที่ไม่ทราบถึงวิธีและอุปกรณ์ในการแก้ไขปัญหา ด้านการจัดการกลุ่มส่วนใหญ่ เพิ่งจะเริ่มดำเนินการค้าข้าวในระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี และมีปริมาณข้าวในระบบการซื้อขายเพียงไม่เกินร้อยตันต่อกลุ่มต่อปีเนื่องมาจากกลุ่มเกษตรกรไม่มีความมั่นใจในการดำเนินธุรกิจและ / หรือ ขาดอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกัน อีกทั้งระบบสาธารณูปโภคที่จำเป็นในการดำเนินธุรกิจไม่เพียงพอ เช่น ระบบโทรศัพท์ อาคารสำนักงาน เป็นต้น

สำราญ เชื้อสุจริต (2542 :135 – 137) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาทางที่เหมาะสมสำหรับการบริหารตลาดกลางข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตร พบว่า ตลาดกลางข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่ มีรูปแบบการบริหารงานตลาดกลางสหกรณ์เป็นผู้รวบรวมและให้บริการซื้อขายตลาดกลางยังไม่ลดต้นทุนแก่ผู้ซื้อและผู้ขาย และพบว่า ผู้ซื้อมีทัศนคติที่ดีต่อตลาดกลางข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรมากกว่าผู้ขาย และทัศนคติของผู้ซื้อ ผู้ขาย ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการบริการด้านขนส่ง ของตลาดกลางข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตร แนวทางที่เหมาะสมสำหรับการบริหารตลาดกลางข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรจะขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและข้อจำกัดในการบริหารงานตลาดกลางของแต่ละรูปแบบ

พัชรี สุขภูมิ (2543 : 69) ได้ทำการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการตลาดข้าวเปลือกของสหกรณ์ในจังหวัดเชียงใหม่ ปีการผลิต 2541/2542 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการตลาดข้าวเปลือกของสหกรณ์ทั้งสี่แห่ง คือ สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด สหกรณ์การตลาดพร้าว จำกัด สหกรณ์การเกษตรสันกำแพง จำกัด และสหกรณ์นิคมแม่แตง จำกัด มีลักษณะปัญหาดีเหมือนกัน เช่น ปัญหาการรับซื้อข้าวเปลือก เนื่องจากสมาชิกที่นำข้าวเปลือกมาขายให้กับสหกรณ์

มีการปนของข้าวชนิดอื่นมาด้วย ปัญหาการจำหน่ายข้าวเปลือก สหกรณ์ที่รวบรวมข้าวเปลือกแล้ว จำหน่ายให้พ่อค้าเอกชนจะขาดการต่อของราคา ปัญหาการจัดเก็บรักษาของข้าวเปลือก สหกรณ์มียุ่ง ฉางข้าวไม่เพียงพอในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพข้าวเปลือก สมาชิกจะขายข้าวช่วงฤดู เก็บเกี่ยว จะมีความชื้นเกิน 15 เปอร์เซ็นต์ ปัญหาเกี่ยวกับเงินลงทุนในการที่จะรวบรวม ข้าวเปลือกเมื่อสหกรณ์มี เงินทุนน้อยทำให้ไม่สามารถจ่ายเงินสดแก่สมาชิกได้ ซึ่งมีผลทำให้สมาชิก นำผลผลิตไปขายให้แก่พ่อค้าเอกชน ฉะนั้นการพัฒนาระบบตลาดสหกรณ์ ควรทำการวางแผนงาน การผลิตข้าวเปลือก ปริมาณที่คาดว่าจะได้รับทั้งหมด และปริมาณที่คาดว่าจะขายได้ จะได้ทำการหา ตลาดไว้ล่วงหน้าเป็นการเฉพาะและเน้นการส่งเสริมให้มีการจัดขึ้นคุณภาพก่อนขาย

จตุพร บุญหนุน (2544 : 84 – 85) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการตลาดของ ข้าวหอมมะลิ ในเขตอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า แนวทางการพัฒนาการตลาดข้าว หอมมะลิ ในเขตอำเภอสุวรรณภูมิในด้านการผลิต ได้แก่ รัฐบาลควรจัดหาเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ และให้ผลผลิตสูง พร้อมทั้งให้คำแนะนำให้รู้จัก และนำเทคโนโลยีมาช่วยในการผลิตเพื่อลดปัญหา ความชื้น เช่น การทำไซโลเก็บรักษาผลิตทางการเกษตรให้อยู่ได้นาน ไม่เสียหาย หรือการนำข้าวมา อบเพื่อลดความชื้นก่อนเก็บรักษา และในด้านการตลาด ได้แก่ เกษตรกรควรมีการรวมกลุ่มกันใน ระดับหมู่บ้าน ตำบล เพื่อให้เกิดอำนาจต่อรองราคากับตลาดกลางและโรงสี เพื่อให้ได้ราคายุติธรรม ควรสร้างหรือหาตลาดใหม่ ๆ นอกพื้นที่ หรือต่างประเทศ เพื่อมารับซื้อผลผลิตทางการเกษตร ส่งเสริมการจัดซื้อให้ได้มาตรฐาน และส่งเสริมให้มีศูนย์การรับซื้อข้าวส่งเสริมการค้าเชิงขนส่ง ข้าว เพื่อให้มีช่องทางการจัดจำหน่ายมีประสิทธิภาพ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคหันมา บริโภคข้าวหอมมะลิให้มากขึ้น

อัจฉรา ไวยราบุตร (2544 : 108 – 112) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาการตลาดกลาง ข้าวเปลือกและกิจกรรมทางการตลาดของโรงสีข้าวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า เกษตรกรจะ ขายข้าวผ่านพ่อค้ารวบรวมท้องถิ่นมากที่สุด การกำหนดราคาซื้อขายข้าวเปลือกจะขึ้นอยู่กับคุณภาพ ข้าวเปลือก โรงสีจะทำหน้าที่ในการซื้อ การขาย การเก็บรักษาและการแปรรูป โดยการกำหนดราคา รับซื้อข้าวเปลือกจะเริ่มจากโรงสีขนาดใหญ่ไปยังโรงสีขนาดกลางและโรงสีขนาดเล็กตามลำดับ ซึ่ง ราคาซื้อขายขึ้นอยู่กับอุปสงค์ข้าวสารในตลาดและคุณภาพของข้าวเปลือก และโรงสีทุกขนาด สามารถกำหนดหลักเกณฑ์การรับซื้อเอง และรัฐบาลควรสนับสนุนให้มีการพัฒนาตลาดกลาง ข้าวเปลือกให้มีบทบาทสำคัญในการเป็นแหล่งซื้อขายข้าวเปลือก เพราะจะเป็นแหล่งในการกำหนด ราคาซื้อขายที่สำคัญแทนพ่อค้าคนกลาง และควรให้ความรู้กับเกษตรกรในด้านวิทยาการหลังการ เก็บเกี่ยว การเสริมสร้างประสิทธิภาพให้กับโรงสีจึงเป็นปัจจัยสำคัญ เพื่อลดต้นทุนทั้งการตลาดและ การแปรรูปให้ต่ำลง

ทัศนีย์ ประภาศรี (2545: 107-109) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของตลาดกลางข้าวและพืชไร่จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานตลาดกลางข้าวและพืชไร่จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งผู้เกี่ยวข้องและผู้ที่มาใช้บริการในตลาดกลาง จัดอันดับความสำคัญของปัญหา จากมากไปน้อยดังนี้ผู้ซื้อน้อยรายทำให้การแข่งขันด้านราคามีน้อย ทรบทรทุกรับจ้างไม่อยากขนข้าวของเกษตรกรมาขายที่ตลาดกลางเนื่องจากไม่ได้รับรางวัลพิเศษ เกษตรกรขาดความรู้เกี่ยวกับการซื้อขายข้าวตามคุณภาพ คู่แข่งในการประกอบการค้าข้าวในจังหวัดกาฬสินธุ์ มีมากและกระจายอยู่ในแหล่งเพาะปลูกข้าวที่สำคัญ ตลาดกลางตั้งอยู่นอกแหล่งเพาะปลูกข้าวที่สำคัญของจังหวัดกาฬสินธุ์ และเกษตรกรขาดความซื่อสัตย์ นำข้าวเสื่อมคุณภาพมาขาย

ศุภชัย วิชัยกสิกรไทย (2545; 3-4) ได้ทำการวิจัยเรื่องข้าวในปี พ.ศ 2546 พบว่า มาตรการรับจำนำข้าวเปลือกนาปีฤดูการผลิตปี 2545/46 รัฐบาลได้ตั้งเป้าหมายรับจำนำทั้งสิ้น 9 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 3 แสนตัน และมาตรการรับจำนำข้าวในปีนี้รัฐบาลให้โรงสีเป็นเครื่องมือสำคัญในการรับจำนำข้าวจากเกษตรกร แต่จะให้ความสำคัญกับกลุ่มโรงสีของสหกรณ์การเกษตรมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็ง ส่วนโรงสีเอกชนนั้นรัฐบาลให้ความสำคัญเป็นอันดับถัดไป และโรงสีเหล่านี้ต้องไม่เข้าข่ายตัดสิทธิ์ไม่ให้เข้าร่วมโครงการเนื่องจากตรวจพบว่าทุจริตในการรับจำนำข้าวในฤดูกาลที่ผ่านมา แนวทางควบคุมทุจริตที่เกิดขึ้นจากมาตรการรับจำนำข้าว ได้แก่ โรงสีเอกชนที่มีพฤติกรรมทุจริตในปีก่อน จะถูกขึ้นบัญชีดำและไม่มีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ ส่วนการแปรสภาพจะสั่งให้โรงสีแปรสภาพสม่ำเสมอประมาณร้อยละ 40- 50 ของปริมาณที่ได้รับจำนำเพื่อป้องกันปัญหาข้าวล้นโรงสีรัฐบาลจะให้มีคณะกรรมการระดับจังหวัดกำกับดูแลและตรวจสอบทุกขั้นตอนเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริตเหมือนปีที่ผ่านมาโดยจะกำหนดให้โรงสีที่เข้าร่วมโครงการห้ามรับจำนำข้าวข้ามเขตจังหวัดเพื่อป้องกันปัญหาเวียนเทียนข้าว ห้ามไม่ให้โรงสีรับฝากข้าวจากเกษตรกร หากโรงสีได้รับฝากไว้จะถือว่าเป็นข้าวเปลือกของโรงสีไม่ใช่ข้าวที่ได้จากการรับจำนำ แต่หากเป็นข้าวที่จะนำมาจำนำก็จะต้องมีใบประทวนเพื่อป้องกันปัญหาการนำข้าวมาปนกันและพิสูจน์ได้ยาก นอกจากนี้ยังจะห้ามไม่ให้โรงสีนำข้าวที่ได้จากการรับจำนำไปฝากเก็บไว้ที่อื่น นอกจากโรงสีที่เข้าร่วมโครงการเท่านั้น เพื่อป้องกันการนำข้าวไปขายก่อนที่จะนำส่งรัฐบาลห้ามโรงสีนำข้าวจากที่อื่นที่ไม่ได้แปรสภาพจากข้าวเปลือกที่ได้จากการรับจำนำไปส่งมอบเข้าโกดังกลางขององค์การคลังสินค้า (อคส.) และองค์การตลาดเพื่อการเกษตร(อ.ต.ก.) เพราะจะทำให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเสียโอกาสที่จะจำนำข้าวกับโรงสีและกำหนดให้แต่ละโรงสีรับจำนำได้ไม่เกิน 30 เท่า ของกำลังการผลิต

จรรยา หาญเจริญกุล (2546 : 159) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การตลาดข้าวสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ปีบัญชี 2541 – 2544 พบว่า การดำเนินงานของการตลาดมีปัญหา

เกี่ยวกับคุณภาพข้าวเปลือกมีความชื้นสูงเกินร้อยละ 14 มีสิ่งเจือปนมากในต้นฤดูการซื้อข้าว เพราะเกษตรกรยังขาดความรู้ในเทคโนโลยีการเก็บเกี่ยวและกระบวนการหลังการเก็บเกี่ยว ดังนั้นสหกรณ์ควรมีเจ้าหน้าที่เกษตรของสหกรณ์เอง เพื่อให้คำแนะนำในระดับไร่นา สหกรณ์ควรมีการปรับปรุงการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ จัดทำแผนการจัดการและใช้เงินทุนเพื่อแก้ปัญหาหารขาดแคลนเงินทุนและจัดทำแผนยุทธศาสตร์ข้าวสหกรณ์ สหกรณ์ควรสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงการตลาดข้าวสหกรณ์ระดับเดียวกัน ชุมนุมสหกรณ์ระดับจังหวัด (ชสก.) ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด (ชสท.) ในระดับชาติหรือหาร่วมค้ากับพ่อค้าผู้ส่งออก เพื่อเพิ่มศักยภาพตลาดข้าวสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด

รัชนิวรรณ มาตี (2546 : 85 – 87) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การตลาดผลผลิตข้าวของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทยพบว่า แนวปฏิบัติด้านการตลาดข้าวของสหกรณ์ทุกภาคที่ศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกันในทุกขั้นตอน โดยสหกรณ์รับซื้อข้าวเปลือกทั้งจากสมาชิกและผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิก ในราคาไม่แตกต่างกัน เก็บรักษาข้าวเปลือกไว้ประมาณ 1 – 3 เดือนก่อนจำหน่าย คัดเกรดข้าวเปลือกโดยใช้ความชื้นและสิ่งเจือปนในข้าวเปลือกเป็นเกณฑ์ ส่วนการแปรรูปนั้นมีสหกรณ์เพียงร้อยละ 23.52 ที่ทำการแปรรูปข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร และในการดำเนินธุรกิจการตลาดข้าวของสหกรณ์นั้น พบว่า สหกรณ์ส่วนใหญ่ขาดแคลนพาหนะ ลานตากและเครื่องอบไล่ความชื้น ส่วนข้อคิดเห็นของผู้จัดการสหกรณ์ที่ทำการศึกษาต่อการทำธุรกิจของตลาดข้าวยังพบว่า ส่วนใหญ่ยังมีแนวคิดที่จะพัฒนาธุรกิจการตลาดข้าวโดยหวังการช่วยเหลือและสนับสนุนจากรัฐบาลอยู่

สุภาพ สุทธิรักษ์ และคนอื่นๆ (2547 : 71 – 74) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารคลังสินค้าเกษตรของสหกรณ์การเกษตร พบว่า การบริหารคลังสินค้า ซึ่งประกอบด้วย ฉางข้าวเปลือก โรงสี และไซโลข้าวเปลือก มีปัญหาและอุปสรรค ได้แก่บุคลากร เงินทุน สถานที่ทำธุรกิจไม่เหมาะสมปัจจัยโครงสร้างพื้นฐาน การใช้ปัจจัยการผลิตที่เกี่ยวข้องยังไม่มีประสิทธิภาพ และการสนับสนุนส่งเสริมปัจจัยการผลิตหรือ โครงสร้างพื้นฐานขาดความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ส่วนข้อเสนอแนะ คือ ให้มีการฝึกอบรมบุคลากรวางแผนการใช้เงินทุน มีตัวแทนของสมาชิกกลุ่มเพื่อรวบรวมข้าวเปลือกให้คุ้มกับค่าขนส่ง สำรวจโครงสร้างพื้นฐานภายในสหกรณ์ที่จำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจ ควรใช้ระบบการขนส่งมาจัดการและสำรวจพื้นที่ที่เหมาะสมกับการใช้ปัจจัยการผลิต

นันทนา อุทธการ (2549 : 127 – 131) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาในการรวบรวมข้าวเปลือกเพื่อแปรรูปของสหกรณ์การเกษตรเดชอุดม จำกัด พบว่า การดำเนินการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ทำให้เกิดปัญหาขาดแคลนเงินทุน สถานที่จัดเก็บข้าวเปลือกไม่เพียงพอ การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง เจ้าหน้าที่สหกรณ์ขาดความรู้ความชำนาญในการตรวจวัดคุณภาพข้าว เครื่องมือและอุปกรณ์ไม่เพียงพอในการบริการ และขาด

แคลนยานพาหนะขนส่งข้าวเปลือก แนวทางการพัฒนาการดำเนินการรวบรวมข้าวเปลือกเพื่อแปรรูป สหกรณ์ควรลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานเพื่อให้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ พัฒนาระบบการบริหารงานให้ทันกับภาวะท้องตลาดและพ่อค้าเอกชน สหกรณ์ควรแนะนำให้สมาชิกมาขายข้าวเปลือกให้สหกรณ์ตามแผนงานที่วางไว้ สหกรณ์ควรให้เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ไปศึกษา ฝึกอบรม เพื่อให้มีความรู้ความชำนาญเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี เพื่อการเพิ่มมูลค่าแปรรูปสินค้าเกษตรให้ได้ตามความต้องการของตลาด

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก การดำเนินธุรกิจมักประสบปัญหาในการดำเนินการด้านต่างๆ ได้แก่ ปัญหาด้านเงินทุน ปัญหาด้านบุคลากร ขาดความรู้และทักษะในการดำเนินงาน ปัญหาด้านการขาดความรู้ด้านเทคโนโลยี ปัญหาด้านคุณภาพของผลผลิต ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ และปัญหาในด้านการบริหาร ดังนั้นแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นผู้ประกอบการควรมีการวางแผนในการรวบรวมผลผลิตไว้ล่วงหน้า เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้ธุรกิจประสบผลสำเร็จ และเป็นแผนการปฏิบัติงานที่มีมาตรฐานสามารถปฏิบัติได้จริงรวมทั้งมีการควบคุมและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อจะทำให้การดำเนินงานตามแผนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ส่วนแนวทางในการพัฒนาการดำเนินธุรกิจ ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ และทักษะในการปฏิบัติงาน ปรับปรุงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพลดต้นทุนด้านการตลาด นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการดำเนินธุรกิจรวมทั้งระบบสารสนเทศ ที่จะทำให้ทราบแนวโน้มของผลผลิต และสถานะอื่น ๆ เพื่อจะได้ปรับตัว และสามารถรับมือให้ทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างทันท่วงที และศึกษาถึงวิธีการจัดการที่เหมาะสมกับสภาพและฤดูกาลของผลผลิต ในท้องถิ่นที่ดำเนินธุรกิจอยู่ เพื่อจะช่วยส่งเสริมและดำเนินธุรกิจในการรวบรวมผลผลิตสินค้าเกษตรให้ประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

1. ความนำ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาสถานและปัญหาในการรวบรวมข่าวเปลือกของสถานสหกรณ์การเกษตรเขมรราช จำกัด เลขที่ 124 หมู่ 7 ถนนอรุณประเสริฐ อำเภอเขมรราช จังหวัดอุบลราชธานี รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ การบรรยายลักษณะข้อมูลของกลุ่มประชากร โดยสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ

2. ประเภทของการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลของสหกรณ์ เป็น การวิจัยโดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิซึ่งมีรายละเอียดของการศึกษาดังต่อไปนี้

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ประชากร (Population) ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขมรราช จำนวน 1,184 คน

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขมรราช จำกัด อำเภอเขมรราช จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 286 คน ความเชื่อมั่นทางสถิติ 95% ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 โดยใช้สูตรทาร์ยามานะ (Yamane's Formula)

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

e	คือ	ความคลาดเคลื่อนของการเลือกตัวอย่าง
N	คือ	ขนาดประชากร
n	คือ	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

แทนค่าในสูตรดังนี้

$$n = \frac{1,184}{1+1,184(0.05)^2}$$

$$n = 286$$

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เท่ากับ 286 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรเขมรราชู จำกัด ผู้ศึกษาใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.2.1 แบบบันทึกข้อมูล เพื่อใช้บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการในการรวบรวมข้าวเปลือก และจากเอกสารรายงานการดำเนินการ เช่น รายงานกิจการ แผนการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเขมรราชู จำกัด

2.2.1.1 แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ชื่อสหกรณ์ ที่อยู่สหกรณ์ ประวัติสหกรณ์

2.2.2 แบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

2.2.2.1 ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเป็นปัจจัยด้านบุคคล ประกอบด้วยคำถาม 6 ข้อ เป็นคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดด้านบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ธรรมเนียมปฏิบัติในที่ดินทำกิน สถานภาพในสหกรณ์

2.2.2.2 ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรเขมรราชู จำกัด ประกอบด้วย คำถาม 25 ข้อ

2.2.2.3 ตอนที่ 3 เป็นคำถามเพื่อทราบปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการของโครงการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ เป็นคำถามประเภทเลือกตอบ โดยกำหนดคะแนนเป็น 5,4,3,2, และ 1 ซึ่งหมายถึงความคิดเห็นของผู้ตอบ แบบสอบถามดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนน	5
มาก	ให้คะแนน	4
ปานกลาง	ให้คะแนน	3
น้อย	ให้คะแนน	2
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ ดังนี้

2.3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) รวบรวมได้จากการสอบถามสมาชิกสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ในส่วนของสมาชิกสหกรณ์ ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามในการสัมภาษณ์บางส่วนและส่งแบบสอบถามผ่านหัวหน้ากลุ่มสหกรณ์แต่ละกลุ่ม

2.3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากรายงานประจำปีของสหกรณ์ รายงานการสอบบัญชี งบการเงินของสหกรณ์ และเอกสารหนังสือที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์และตีความข้อมูลที่ได้อยู่ตลอดเวลา ขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การนำเสนอข้อมูลแบบสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ การบรรยายลักษณะข้อมูลของกลุ่มประชากร โดยการนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตาราง ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) มาแปลความหมายและเปรียบเทียบ และการวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อหาค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability Coefficients) ปรากฏค่า Cronbach Alpha = 7.534

บทที่ 4

ผลการศึกษา

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

สหกรณ์การเกษตรเขมรราช จำกัด เป็นสหกรณ์หนึ่งที่ตั้งอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี มีที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัด ระยะห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 105 กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพมหานครเป็นระยะทางประมาณ 750 กิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 9 ตำบล 123 หมู่บ้าน มีประชากร จำนวน 77,599 คน แยกเป็นชาย 39,111 คน หญิง 38,488 คน ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 85

พื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูงสลับเนินเขา ลักษณะเป็นดินร่วนปนทราย และมีสภาพเป็นดินเหนียวตามไหล่เขา มีป่าไม้เบญจพรรณอยู่ทั่วไปเป็นลักษณะป่าโปร่ง มีแม่น้ำโขงไหลผ่านตามแนวชายแดนด้านทางทิศเหนือ และทิศตะวันออกเฉียงตลอดแนวประมาณ 43 กิโลเมตร ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาท้องถิ่น (ภาษาไทย – อีสาน) ประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะปานกลาง รายได้ส่วนใหญ่มาจากการเกษตร คือ การทำนา ปลูกมันสำปะหลัง และยางพารา อาชีพเสริม คือ รับจ้าง ค้าขาย ลักษณะทางสังคมจะเป็นแบบสังคมชุมชนพื้นบ้านผสม สังคมเมือง และอยู่กันแบบสังคมเกษตรที่มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน อยู่แบบพึ่งแบบนึ่งและจะให้ความสำคัญและนับถือผู้ที่อาวุโส ปัจจุบันจะมีวัฒนธรรมใหม่ๆ เข้ามาแต่ไม่ได้มีผลกระทบต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตมากนัก

2. การบริหารและการจัดการของสหกรณ์การเกษตรเขมรราช จำกัด

สหกรณ์การเกษตรเขมรราช จำกัด มีสมาชิก 1,186 คน จำนวน 49 กลุ่ม ตั้งอยู่เลขที่ 124 หมู่ 7 ถนนอรุณประเสริฐ ตำบลเขมรราช อำเภอเขมรราช จังหวัดอุบลราชธานี

สหกรณ์เป็นธุรกิจที่จัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มสมาชิก สมาชิกทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการบริหารงานสหกรณ์ วิธีบริหารงานสหกรณ์โดยสมาชิก จะเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ในที่ประชุมใหญ่ เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนของสมาชิกในการบริหารสหกรณ์ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะเป็นผู้กำหนดนโยบายในการบริหาร โดยได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่และ

พิจารณาจัดจ้างผู้จัดการใหญ่ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ เพื่อทำหน้าที่ดำเนินงานสหกรณ์ตามนโยบายของ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะคอยให้คำแนะนำส่งเสริมและ ช่วยเหลือสหกรณ์ จะมีการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์โดยผู้ตรวจการ สหกรณ์และผู้สอบบัญชี เมื่อดำเนินธุรกิจครบปี คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะรายงานผลการดำเนินงานต่อที่ประชุม ใหญ่ของสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาผลงานที่ผ่านมา และให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินการ สหกรณ์ในปีต่อไป

บุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ประกอบด้วยสมาชิก คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ฝ่ายจัดการ ผู้ตรวจสอบกิจการ ที่ปรึกษาสหกรณ์ และพนักงาน เจ้าหน้าที่สหกรณ์ (นรินทร์พร จุลมนต์, 2542 : 114)

1. สมาชิกของสหกรณ์

สมาชิกของสหกรณ์ มี 2 ประเภท คือ สมาชิกสามัญและสมาชิกสมทบ

1.1 สมาชิกสามัญ

สหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด เปิดรับสมาชิกสามัญที่มีคุณสมบัติ คือ ผู้ที่มีอาชีพ เกษตรกรรมและมีบ้านเรือนตั้งอยู่ในเขต ดำเนินงานของสหกรณ์ สิทธิของสมาชิกสามัญ คือ สิทธิ เข้าร่วมประชุมใหญ่เพื่อเสนอความคิดเห็นหรือออกเสียงลงคะแนน สิทธิเข้าชื่อเรียกประชุมใหญ่ สามัญ สิทธิเสนอหรือได้รับเลือกเป็นกรรมการดำเนินการหรือผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ สิทธิใน การได้รับบริการทางธุรกิจและทางวิชาการจากสหกรณ์ และสิทธิอื่นๆ ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของ สหกรณ์ นอกจากสมาชิกสามัญของสหกรณ์จะได้รับสิทธิตามที่กล่าวข้างต้นแล้ว สมาชิกสามัญของ สหกรณ์ยังมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับของสหกรณ์ คือ ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติ และคำสั่งของสหกรณ์ เข้าร่วมประชุมทุกครั้งที่สหกรณ์ นัดหมาย ส่งเสริมสนับสนุนกิจการ ของสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์เป็นองค์กรที่เข้มแข็ง สอดส่งดูแลกิจกรรมของสหกรณ์และร่วมมือกับ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พัฒนาสหกรณ์ให้เจริญรุ่งเรืองและมั่นคง

1.2 สมาชิกสมทบ

สมาชิกสมทบ คือ ผู้ที่มีความประสงค์จะใช้บริการต่างๆ ของสหกรณ์เป็นประจำและ สมัยครเป็นสมาชิกสมทบด้วยความสมัครใจ สิทธิของสมาชิกสมทบ คือ มีสิทธิได้รับสินเชื่อจาก สหกรณ์ และฝากเงินกับสหกรณ์ทั้งประเภทเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำ หน้าที่ของ สมาชิกสมทบ คือ ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติและคำสั่งของสหกรณ์ เข้าร่วม ประชุมทุกครั้งที่สหกรณ์นัดหมาย ส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสหกรณ์ และร่วมมือกับ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์เป็นองค์กรที่เข้มแข็งและมั่นคง

การสมัครเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์จะต้องยื่นใบสมัครตามแบบฟอร์มที่สหกรณ์กำหนดโดยมีคณะกรรมการพิจารณาคุณสมบัติของสมาชิกถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ ผู้เข้าเป็นสมาชิกต้องลงลายมือในทะเบียนสมาชิกกับชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้าและชำระค่าหุ้นตามข้อบังคับของสหกรณ์ ในระยะเวลาที่คณะกรรมการดำเนิน จึงถือว่าได้สิทธิ์ในฐานะสมาชิก

2. คณะกรรมการดำเนินการ

คณะกรรมการการดำเนินการของสหกรณ์ มาจากการเลือกตั้ง โดยสมาชิกคือผู้ที่เป็นเจ้าของสหกรณ์ จะเป็นฝ่ายที่กำหนดนโยบายทั่วไปของสหกรณ์ และใช้อำนาจหน้าที่ประชุมใหญ่ เพื่อทำการเลือกตั้งและมอบหมายอำนาจให้คณะกรรมการดำเนินการ จำนวน 15 คน ประกอบด้วย ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เลขานุการ เหรัญญิก นอกนั้นเป็นกรรมการ มีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง (สหกรณ์การเกษตรเขมรราช จำกัด 2552) เข้าไปทำหน้าที่บริหารนโยบาย ดังกล่าว

คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมายการปฏิบัติงานตามนโยบายจากที่ประชุมใหญ่ และเข้ามาทำหน้าที่ดูแลรักษาผลประโยชน์ของสมาชิก และจัดจ้าง กำกับ แนะนำ ฝ่ายจัดการในดำเนินงาน

3. ฝ่ายจัดการ

ฝ่ายจัดการของสหกรณ์การเกษตรเขมรราช จำกัด คือ เจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสหกรณ์ มีหน้าที่รับนโยบายที่กำหนดไว้นำมาปฏิบัติให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้กำหนดไว้ เจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสหกรณ์การเกษตรเขมรราช จำกัด มีจำนวนทั้งหมด 11 คน สหกรณ์ได้แบ่งฝ่ายงานออกเป็น

- 1) ผู้จัดการบริหารบุคคล
- 2) เจ้าหน้าที่บัญชี
- 3) เจ้าหน้าที่การเงิน
- 4) เจ้าหน้าที่สินเชื่อ 2 คน
- 5) เจ้าหน้าที่การตลาด
- 6) ลูกจ้างขายน้ำมัน 4 คน
- 7) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

4. ผู้ตรวจสอบกิจการ

ผู้ตรวจสอบกิจการ คือ บุคคลภายนอกหรือสมาชิกของสหกรณ์ที่มี คุณวุฒิความรู้ความสามารถในด้านธุรกิจ การเงิน การบัญชี หรือการสหกรณ์โดยได้รับการเลือกจากที่ประชุม

ใหญ่ โดยผู้ตรวจสอบกิจการหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานทั้งปวงของสหกรณ์ ได้แก่ตรวจสอบเอกสาร บัญชี ทะเบียน และการเงิน ตลอดจนทรัพย์สิน หนี้สินทั้งปวงของสหกรณ์ ติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อพิจารณาปรับปรุงแผนงาน ข้อบังคับ และระเบียบตลอดจนมติต่างๆ ของคณะกรรมการ ดำเนินงาน เป็นต้น และผู้ตรวจสอบกิจการจะเสนอรายงานผลการตรวจสอบประจำเดือนต่อคณะกรรมการดำเนินการในการประชุมประจำเดือนคราวถัดไป แล้วเสนอผลการตรวจสอบประจำปี ต่อที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ด้วย (นรินทร์พร จุลมนต์ 2542 : 121-122)

5. พนักงานเจ้าหน้าที่สหกรณ์

การสหกรณ์เกิดจากความคิดริเริ่มของส่วนราชการเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของประชากรที่ยากจน พนักงานเจ้าหน้าที่จากส่วนราชการจึงมีส่วนในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งของสหกรณ์ ให้สหกรณ์สามารถดำเนินธุรกิจแข่งขันกับเอกชนได้ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีหน้าที่และบทบาทในการให้ความช่วยเหลือและแนะนำส่งเสริมกิจการของสหกรณ์ให้ดำเนินการตามระเบียบข้อบังคับและกฎหมายของสหกรณ์ ทั้งนี้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากนายทะเบียนสหกรณ์เข้าไปตรวจสอบในสำนักงานของสหกรณ์ในระหว่างเวลาทำงานของสหกรณ์ได้ โดยให้ผู้เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกช่วยเหลือและให้คำชี้แจง

พนักงานเจ้าหน้าที่สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์จังหวัด และข้าราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ซึ่งประจำอยู่ตามอำเภอและจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ พนักงานเจ้าหน้าที่สหกรณ์เปรียบเสมือนพี่เลี้ยงของสหกรณ์ ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือและแนะนำ ตรวจสอบ และดูแลสหกรณ์ในทุกๆ ด้าน เพื่อให้สหกรณ์สามารถดำเนินธุรกิจอย่างถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับและกฎหมายสหกรณ์ (นรินทร์พร จุลมนต์ 2542 : 122-123)

3. สภาพการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด

การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด มีการดำเนินธุรกิจ คือ ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายและธุรกิจรวบรวมผลิตผล

3.1 ธุรกิจสินเชื่อ

เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด ส่วนใหญ่เป็นผู้ผลิตซึ่งมีเงินทุนน้อยมีความสำคัญเป็นต้องได้เงินไปลงทุนในการทำการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์ จึงให้มีหลักการให้เงินกู้หรือสินเชื่อแก่สมาชิก โดยสหกรณ์จะจัดหาเงินลงทุนให้สมาชิกกู้และแนะนำ ควบคุมการให้เงินกู้รวมทั้งแผนงาน เพาะปลูกของสมาชิก และการใช้เงินกู้ตามแผนการเพาะปลูกดังกล่าว สหกรณ์จ่ายเงินกู้แก่สมาชิกทั้งในรูปเงินสด รวมทั้งจ่ายเป็นสิ่งของที่จำเป็นในการผลิตของสมาชิกตามที่ต้องการ เช่น ปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ข้าว เป็นต้น สหกรณ์จะพยายามจ่ายเงินกู้ให้แก่สมาชิกให้เพียงพอ

ต่อความต้องการที่แท้จริงและตามความจำเป็นของสมาชิก ถึงแม้ธุรกิจสินเชื่อจะไม่ใช่อุตสาหกรรมหลักเพียงธุรกิจเดียวของสหกรณ์ แต่ความต้องการของเกษตรกรมีมาก และต้องการกู้เงินเพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน และส่วนใหญ่จะใช้จ่ายเกินรายได้ที่มีและเป็นเพราะสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน สหกรณ์จึงมีการให้เงินกู้แก่สมาชิก และการจ่ายเงินกู้ของสหกรณ์นั้น บุคลากรที่ปฏิบัติงานของสหกรณ์ยังไม่ค่อยมีความเข้าใจในการให้เงินกู้แก่สมาชิกมากนัก

เงินกู้ของสหกรณ์จะแบ่งเป็น 2 ประเภท ตามระยะเวลาของกู้คือเงินกู้ระยะสั้นและเงินกู้ระยะปานกลาง มีรายละเอียดดังนี้

1) เงินกู้ระยะสั้น

เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานในการเกษตรสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ ได้แก่ ปุ๋ย ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว ค่าซื้อปุ๋ยสัตว์เพื่อเลี้ยงขาย ค่าจ้างเกี่ยวกับการเกษตร ค่าใช้จ่ายในการเตรียมเพื่อขายผลผลิต ค่าเช่า ค่าภาษี และค่าบริการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเกษตร รวมทั้งค่าใช้จ่ายของครัวเรือนที่จำเป็นอื่นๆ

2) เงินกู้ระยะปานกลาง

เงินกู้ระยะปานกลาง ได้แก่ เงินกู้เพื่อการลงทุนในสินทรัพย์ทางการเกษตร ซึ่งโดยปกติสามารถใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ ได้แก่ ค่าซื้อที่ดิน การซื้อสัตว์ใช้งาน การลงทุนเลี้ยงสัตว์และการเกี่ยวกับการเกษตร

การให้สินเชื่อสหกรณ์นั้น มีการให้สินเชื่อเพื่อการผลิตที่เกี่ยวกับอาชีพหลัก เช่น การทำนา การปลูกมันสำปะหลัง อาชีพรองคือการเลี้ยงสัตว์ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และอาชีพเสริม คือการทำหัตถกรรมการให้สินเชื่อเพื่อการลงทุน เช่น สร้างบ้านเรือน ซื้อที่ดิน เช่น สร้างบ้านเรือน ซื้อที่ดิน การให้สินเชื่อเพื่อโครงการกลุ่มสตรีและการให้สินเชื่อ เพื่อการผลิตพันธุ์พืชและสัตว์

3) การรับฝากเงินจากสมาชิก

การรับฝากเงินจากสมาชิก เพื่อเป็นการส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักออมทรัพย์ สหกรณ์การเกษตรเขมรรัฐ จำกัด จึงได้ดำเนินการรับฝากเงินจากสมาชิก โดยการรับฝากออมทรัพย์ประเภทเดียว โดยสหกรณ์คิดดอกเบี้ยให้ร้อยละ 4 ต่อปี ในการฝากเงินของสหกรณ์มีขั้นตอนการดำเนินงานมากและยุ่งยากจึงมีส่วนทำให้การฝากหรือถอนช้าเพราะสหกรณ์ต้องไปฝากหรือถอนเงินจากธนาคารเพื่อนำมาบริการสมาชิกและบุคคลทั่วไป

3.2 ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

ธุรกิจการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายให้แก่สมาชิก เป็นธุรกิจที่สหกรณ์จัดหาปุ๋ยพันธุ์ข้าว น้ำมันเชื้อเพลิงและน้ำมันหล่อลื่น นอกจากนั้นสหกรณ์ยังมีโครงการที่จะจัดหาเครื่องจักรกลทางการเกษตรมาจำหน่ายให้แก่สมาชิกทั้งเงินเชื่อและเงินสดในราคาที่ต่ำกว่าท้องตลาดหรือเท่ากับ

ราคาในท้องตลาด และต้องการลดขั้นตอนจากพ่อค้า แต่ขั้นตอนในการตัดสินใจของสหกรณ์มีขั้นตอนมากต้องเสนอกณะกรรมกรดำเนินการในการตัดสินใจคู่แข่งจะได้เปรียบกว่าเนื่องจากเป็นเจ้าของคนเดียว สามารถตัดสินใจได้รวดเร็วกว่ารวมทั้งการต่อรองสินค้าก็ทำได้เร็วและสะดวกกว่าสหกรณ์

3.3 ธุรกิจรวบรวมผลผลิต

ในการดำเนินธุรกิจรวบรวมผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์ คือ การรวบรวมข้าวเปลือกไว้เพื่อจำหน่าย สหกรณ์ต้องการรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกทั้งหมดแต่เนื่องจากขั้นตอนในการรับซื้อของสหกรณ์ยุ่งยาก และเมื่อสมาชิกรับข้าวเปลือกมาขายให้สหกรณ์ สหกรณ์ก็จะหักชำระหนี้ ทำให้สมาชิกไม่ค่อยมาขายข้าวให้สหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ขาดความรู้และประสบการณ์ในการรับซื้อข้าวเปลือก ทำให้การดำเนินธุรกิจรวบรวมผลผลิตของสหกรณ์การเกษตรไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

ตารางที่ 4.1 รายละเอียดกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจรวบรวมผลผลิต

รายการ	ปี 2554		ปี 2553		ปี 2552	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ขายข้าวเปลือก	49,823.00	100	314,090.46	100	0.00	0.00
หักต้นทุนขาย	49,101.00	98.55	306,603	97.2	0.00	0.00
กำไรขั้นต้น	722.00	1.45	7,487.46	2.38	0.00	0.00
หักค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ						
ดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้ ธ.ก.ส	39,448.75	-	-	-	-	-
ค่าใช้จ่ายในการขาย	800	1.61	2,600	0.83	0.00	0.00
ค่าต่อไปอนุญาตเครื่องน้ำหนัก	-	-	8,700	2.77	0.00	0.00
รถบรรทุก						
ค่าลดหย่อนข้าวเปลือกขุดตัวตาม	9,913.87	19.90	580.46	0.18	0.00	0.00
สภาพ						
รวมค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	50,162.62	100.68	11,880.46	3.78	0.00	0.00
ขาดทุนเฉพาะธุรกิจ	(49,440.62)	(99.23)	(4,393.00)	(1.40)	0.00	0.00

ที่มา รายงานประจำปี 2552 – 2554 ของสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด

4. ผลการศึกษาจากแบบสอบถามจากสมาชิก

4.1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
เพศ		
ชาย	152	53.1
หญิง	132	46.2
รวม	286	100
อายุ		
20 – 30 ปี	11	3.8
31 – 40 ปี	37	12.9
41 – 50 ปี	64	22.4
51 – 60 ปี	111	38.8
มากกว่า 60 ปี	63	22.2
รวม	286	100
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	115	40.2
ระดับ ป.4 – ป.6	131	45.8
ระดับ ม.1 – ม.6	33	11.5
ระดับสูงกว่า ม.6	6	2.1
รวม	286	100
อาชีพ		
ทำนา	234	81.8
ทำไร่	26	9.1
ทำสวน	15	5.2
เลี้ยงสัตว์	7	2.4
อื่น ๆ	4	1.4
รวม	286	100

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
กรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน		
ตนเอง	248	86.7
ผู้อื่น	22	7.7
บางส่วนเป็นของตนเอง	15	5.2
อื่น ๆ	1	0.3
รวม	286	100
ตำแหน่งในสหกรณ์		
กรรมการบริหาร (ประธาน)	0	0
กรรมการสหกรณ์	3	1.0
สมาชิก	279	97.6
อื่น ๆ	4	1.4
รวม	286	100

ที่มา แบบสอบถามสำหรับกรรมการและสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด

จากการศึกษาตาราง 4.2 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 53.8 เป็นเพศชาย และร้อยละ 46.2 เป็นเพศหญิง อายุส่วนมากอยู่ระหว่าง 51 – 60 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 อายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 22.4 อายุมากกว่า 60 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9 และน้อยที่สุดคืออายุ 20 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.8 ระดับการศึกษา ระดับ ป.4 – ป.6 มากที่สุด คือ 131 คน คิดเป็นร้อยละ 45.8 รองลงมาคือ ต่ำกว่าระดับ ป.4 จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 ระดับ ม.14 – ม.6 จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5 และน้อยที่สุดคือสูงกว่า ม.6 จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 อาชีพหลักของสมาชิกสหกรณ์ คือ ทำนามีมากถึง 234 คน คิดเป็นร้อยละ 81.8 รองลงมาคือ ทำไร่ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 และทำสวนจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2 เลี้ยงสัตว์ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.4 ส่วนอาชีพอื่น ๆ มีแค่จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4 มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกินเป็นของตนเองมีจำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 86.7 รองลงมาคือเช่าที่ของผู้อื่น จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7 ส่วนผู้ที่มีที่ดินเป็นของตนเองและเช่าที่ผู้อื่นด้วยมีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2 ส่วนอีก จำนวน 1 คน ไม่ระบุว่าของตนเองหรือเช่า คิดเป็นร้อยละ 0.3 ตำแหน่งในสหกรณ์ คือ สมาชิกสหกรณ์ มีจำนวน 279 คน คิดเป็นร้อยละ 97.6 มีกรรมการสหกรณ์ที่ตอบแบบสอบถาม

จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4 ที่เหลืออีก 4 คน คือ บุคคลที่เป็นสมาชิกสมทบและบุคคลนอก
สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 1.4

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการรวมข้าวเปลือก

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการรวมข้าวเปลือก

ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการรวมข้าวเปลือก	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
รายได้		
ขายผลิตผลการเกษตร	230	80.4
ดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้	44	15.4
รายได้จากค่าเช่าที่ดิน	3	1.0
อื่น ๆ	9	3.1
รวม	286	100
สหกรณ์เป็นแหล่งรับซื้อข้าวเปลือก		
ใช่	249	87.1
ไม่แน่ใจ	29	10.1
ไม่ใช่	8	2.8
รวม	286	100
การรับซื้อข้าวเปลือกของสหกรณ์		
ใช่	194	67.8
ไม่แน่ใจ	35	12.2
ไม่ใช่	57	19.9
รวม	286	100
ลดค่าใช้จ่าย		
ใช่	186	65.0
ไม่แน่ใจ	14	4.9
ไม่ใช่	86	30.1
รวม	286	100

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการรวมข้าวเปลือก	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
ร่วมกันขายผลิตผลทางการเกษตร		
ใช่	203	71.0
ไม่แน่ใจ	7	42.4
ไม่ใช่	76	26.6
รวม	286	100
การทำธุรกิจข้าวเปลือก		
ใช่	203	70.9
ไม่แน่ใจ	11	3.8
ไม่ใช่	76	25.2
รวม	286	100
เงินเพิ่มค่าข้าวเปลือกเฉลี่ยคืน		
ใช่	166	58.0
ไม่แน่ใจ	32	11.2
ไม่ใช่	88	30.8
รวม	286	100
กรรมการชุดปัจจุบันมีประสบการณ์ดีกว่า		
ใช่	207	72.4
ไม่แน่ใจ	14	4.9
ไม่ใช่	65	22.7
รวม	286	100
กรรมการตั้งใจและเอาใจใส่กว่าชุดเดิม		
ใช่	208	72.7
ไม่แน่ใจ	5	1.7
ไม่ใช่	73	25.5
รวม	286	100

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการรวมข้าวเปลือก	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
กรรมการมุ่งผลประโยชน์ส่วนตนน้อย		
ใช่	163	57
ไม่แน่ใจ	12	4.2
ไม่ใช่	111	38.8
รวม	286	100
เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ไม่เท่าเทียมกัน		
ใช่	111	38.8
ไม่แน่ใจ	13	4.5
ไม่ใช่	162	56.6
รวม	286	100
เจ้าหน้าที่มุ่งผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่า		
ใช่	104	36.4
ไม่แน่ใจ	8	2.8
ไม่ใช่	174	60.8
รวม	286	100
เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานผิดพลาด		
ใช่	115	40.2
ไม่แน่ใจ	12	4.2
ไม่ใช่	159	55.5
รวม	286	100
เจ้าหน้าที่ขาดประสบการณ์		
ใช่	140	49.0
ไม่แน่ใจ	11	3.8
ไม่ใช่	135	47.2
รวม	286	100

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการรวมข้าวเปลือก	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
ขั้นตอนยุ่งยากซับซ้อน		
ใช่	142	49.7
ไม่แน่ใจ	10	3.5
ไม่ใช่	134	46.9
รวม	286	100
การดำเนินธุรกิจขาดการวางแผน		
ใช่	149	52.1
ไม่แน่ใจ	11	3.8
ไม่ใช่	126	44.1
รวม	286	100
อุปกรณ์รวบรวมไม่เพียงพอ		
ใช่	150	52.4
ไม่แน่ใจ	13	4.5
ไม่ใช่	123	43
รวม	286	100
สายงานซับซ้อนไม่แน่นอน		
ใช่	114	39.9
ไม่แน่ใจ		
ไม่ใช่	10	3.5
	162	56.6
รวม	286	100
ขายข้าวเปลือกต่อสหกรณ์ใช้เวลาและยุ่งยาก		
ใช่	121	42.3
ไม่แน่ใจ	14	4.9
ไม่ใช่	151	52.8
รวม	286	100

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการรวมข้าวเปลือก	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
รับเงินค่าข้าวเปลือกไม่ตรงเวลานัด		
ใช่	174	60.8
ไม่แน่ใจ	13	4.5
ไม่ใช่	99	34.6
รวม	286	100
การบริการขนส่งข้าวเปลือกไม่สะดวก		
ใช่	151	52.8
ไม่แน่ใจ	19	6.6
ไม่ใช่	116	40.6
รวม	286	100
ข้าวสารได้รับจากสหกรณ์หรือหอกระจายข้าว		
ใช่	131	45.8
ไม่แน่ใจ	16	5.6
ไม่ใช่	139	48.6
รวม	286	100
การประชุมเป็นการร่วมกันวางแผน		
ใช่	14	4.9
ไม่แน่ใจ	130	45.5
ไม่ใช่		
รวม	286	100
การประชุมให้สมาชิกออกความคิดเห็น		
ใช่	171	59.8
ไม่แน่ใจ	10	3.5
ไม่ใช่	105	36.7
รวม	286	100

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการรวมข้าวเปลือก	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
ติดตามผลการดำเนินงาน		
ใช่	176	61.5
ไม่แน่ใจ	5	1.7
ไม่ใช่	105	36.7
รวม	286	100

ที่มา แบบสอบถามสำหรับกรรมการและสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด

จากการศึกษาตารางที่ 4.3 พบว่า สมาชิกสหกรณ์มีรายได้จากการขายผลผลิตการเกษตรมีจำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 รายได้จากค่าเช่าที่ดิน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 และสุดท้าย คือรายได้จากสิ่งอื่นๆ อีกจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1 สมาชิกที่เห็นว่าสหกรณ์เป็นแหล่งรับซื้อข้าวเปลือกที่ให้ราคายุติธรรม จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 87.1 ที่ตอบไม่แน่ใจจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 10.1 ตอบไม่ใช่จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 สมาชิกสหกรณ์ที่เห็นว่าสหกรณ์รับซื้อข้าวเปลือกเป็นการให้ราคาขั้นต่ำเท่านั้น เมื่อโครงการสิ้นสุดจะได้รับเงินเพิ่มตอบว่าใช่ จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 67.8 ตอบว่าไม่แน่ใจจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 12.2 และตอบว่าไม่ใช่จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 19.9 การรับซื้อข้าวเปลือกเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการนำข้าวเปลือกไปขาย สมาชิกที่ตอบว่าใช่เป็นจำนวน 186 คนคิดเป็นร้อยละ 65 ตอบว่าไม่แน่ใจจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9 และตอบว่าไม่ใช่ เป็นจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1 การรวบรวมข้าวเปลือกเป็นการส่งเสริมสมาชิกร่วมกันขายผลผลิตทางการเกษตรสมาชิกตอบว่าใช่จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 71.0 สมาชิกที่ไม่แน่ใจจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.4 และตอบว่าไม่ใช่จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 26.6 การซื้อขายข้าวเปลือกเป็นที่ธุรกิจสนับสนุนสินค้าเชื่อ สมาชิกตอบคำถามว่าใช่จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 70.9 สมาชิกไม่แน่ใจจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8 ตอบว่าไม่ใช่จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 25.2 เงินเพิ่มและเงินเฉลี่ยคืนเป็นผลเกิดจากการเพิ่มอาจต่อรอง สมาชิกสหกรณ์ตอบว่าใช่จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 58.0 รองลงมาตอบว่าไม่ใช่จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 ที่เหลืออีกจำนวน 32 คนตอบว่าไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 11.2 กรรมการชุดปัจจุบันมีประสบการณ์บริหารกว่าชุดเดิม สมาชิกสหกรณ์ตอบว่าใช่จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 72.4 รองลงมาตอบว่าไม่ใช่จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7 ที่เหลือจำนวน 14 คนตอบว่าไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 4.9 กรรมการชุดปัจจุบันตั้งใจเอาใจใส่งานมากกว่าเดิม สมาชิกตอบว่าใช่จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 72.7 รองลงมาตอบว่าไม่ใช่จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5

ที่เหลือจำนวน 5 คน ตอบว่าไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 1.7 ความยุติธรรมในการปฏิบัติงานของกรรมการ สมาชิกสหกรณ์ตอบว่าใช่จำนวน 163 คนคิดเป็นร้อยละ 57 รองลงมาตอบว่าไม่ใช่จำนวน 111 คนคิดเป็นร้อยละ 38.8 สุกท้ายตอบว่าไม่แน่ใจ จำนวน 12 คนคิดเป็นร้อยละ 4.2 เจ้าหน้าที่สหกรณ์ปฏิบัติต่อสมาชิกไม่เท่าเทียมกัน สมาชิกสหกรณ์ตอบว่าใช่จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 มากที่สุดตอบว่าไม่ใช่จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 56.6 น้อยที่สุดตอบว่าไม่แน่ใจ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 การทำงานของเจ้าหน้าที่มุ่งประโยชน์ส่วนตัว สมาชิกตอบว่าไม่ใช่มากที่สุดคือจำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 60.8 รองลงมาตอบว่าใช่คือจำนวน 104 คนคิดเป็นร้อยละ 36.4 ตอบว่าไม่แน่ใจน้อยที่สุดคือ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 เจ้าหน้าที่ทำงานผิดพลาดมักถูกสมาชิกว่าเป็นคนทำผิดพลาด สมาชิกตอบว่าไม่ใช่มากที่สุดคือจำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 55.5 รองลงมาคือตอบว่าใช่จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 ตอบว่าไม่แน่ใจน้อยที่สุดจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 เจ้าหน้าที่ขาดประสบการณ์ในหน้าที่ที่รับผิดชอบ สมาชิกตอบแบบสอบถามคำว่าใช่มากที่สุดคือจำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 49 รองลงมาตอบว่าไม่ใช่จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 47.2 ตอบคำว่าไม่แน่ใจน้อยที่สุดจำนวน 11 คนคิดเป็นร้อยละ 3.8 ขั้นตอนในการทำธุรกิจยุ่งยากซับซ้อน สมาชิกสหกรณ์ตอบแบบสอบถามคำว่าใช่มากที่สุดคือจำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 49.7 รองลงมาตอบว่าไม่ใช่จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 46.9 ตอบคำว่าไม่แน่ใจน้อยที่สุดคือจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 การดำเนินธุรกิจขาดการวางแผนและความพร้อม สมาชิกสหกรณ์ตอบแบบสอบถามคำว่าใช่มากที่สุดคือจำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 52.1 รองลงมาตอบคำว่าไม่ใช่จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 44.1 ตอบน้อยที่สุดคือคำว่าไม่แน่ใจจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8 สหกรณ์มีอุปกรณ์และปัจจัยอื่นๆในการรวบรวมข้าวเปลือกไม่เพียงพอ สมาชิกสหกรณ์ตอบแบบสอบถามคำว่าใช่มากที่สุด คือจำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 52.4 รองลงมาตอบคำว่าไม่ใช่จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 43 ตอบน้อยที่สุดคือคำว่าไม่แน่ใจจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 การแบ่งแยกหน้าที่ภายในสหกรณ์ มีสายงานติดต่อมาก ซับซ้อน ไม่แน่นอน สมาชิกตอบแบบสอบถามคำว่าไม่ใช่ มากที่สุดคือจำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 56.6 รองลงมาตอบคำว่าใช่จำนวน 114 คิดเป็นร้อยละ 39 ตอบคำว่าไม่แน่ใจน้อยที่สุดคือจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 ติดต่อขายข้าวเปลือกให้สหกรณ์ยุ่งยากกว่าขายพ่อค้า สมาชิกสหกรณ์ตอบแบบสอบถามคำว่าไม่ใช่มากที่สุดจำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 รองลงมาตอบคำว่าใช่จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 42.3 ตอบคำว่าไม่แน่ใจน้อยที่สุดจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9 การรับเงินค่าข้าวเปลือกจากสหกรณ์ไม่ค่อยตรงเวลานัดหมาย สมาชิกสหกรณ์ตอบแบบสอบถามคำว่าใช่มากที่สุดจำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 60.8 รองลงมาตอบคำว่าไม่ใช่จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 ตอบคำว่าไม่แน่ใจน้อยที่สุดจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 การบริการขนส่งข้าวเปลือกของสหกรณ์ไม่

สะดวกรวดเร็ว สมาชิกสหกรณ์ตอบแบบสอบถามค่าว่าใช้มากที่สุดจำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 รองลงมาตอบค่าว่า ไม่ใช่จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 40.6 ตอบค่าว่าไม่แน่ใจน้อยที่สุดจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6 การรับข่าวสารจากสหกรณ์มักได้รับการบอกกล่าวหรือหอกระจายข่าว สมาชิกตอบแบบสอบถามค่าว่าไม่ใช่มากที่สุดจำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 48.6 รองลงมาตอบค่าว่าใช่จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 45.8 ซึ่งตอบแบบสอบถามทั้ง 2 ข้อไม่แตกต่างกันมาก ค่าตอบที่ตอบน้อยที่สุดตอบค่าว่าไม่แน่ใจจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 การประชุมของสมาชิกเป็นการระดมให้สมาชิกร่วมกันวางแผนงานและรวมทำกิจกรรม สมาชิกตอบแบบสอบถามค่าว่า ใช้มากที่สุดจำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 49.7 รองลงมาตอบค่าว่าไม่ใช่จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 45.5 ตอบค่าว่าไม่แน่ใจน้อยที่สุดจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9 การประชุมทุกครั้งให้สมาชิกได้ออกความคิดเห็นอย่างเต็มที่ สมาชิกสหกรณ์ตอบแบบสอบถามค่าว่าใช้มากที่สุดจำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 59.8 รองลงมาตอบค่าว่าไม่ใช่จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 ค่าตอบที่น้อยที่สุดตอบค่าว่าไม่แน่ใจจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 สมาชิกไม่ค่อยสนใจเข้าร่วมประชุมสามัญประจำปี สมาชิกสหกรณ์ตอบแบบสอบถามค่าว่าใช้มากที่สุดจำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 61.5 รองลงมาตอบค่าว่าไม่ใช่จำนวน 105 คิดเป็นร้อยละ 36.7 ค่าตอบที่น้อยที่สุดตอบค่าว่า ไม่แน่ใจจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7

ในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการรวบรวมข่าวเปลือก เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นและปัญหาในการดำเนินธุรกิจรวบรวมข่าวเปลือกของสหกรณ์ ซึ่งมีระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ในระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด (5) ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 คะแนน ระดับความคิดเห็นมาก (4) ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 ระดับความคิดเห็นปานกลาง (3) ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 คะแนนระดับความคิดเห็น (2) ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 คะแนน และระดับคะแนนเห็นด้วยน้อยที่สุดหรือไม่เห็นด้วย (1) ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 คะแนน ผลการศึกษาปรากฏตามตารางที่ 4.8 ถึง ตารางที่ 4.32 รายละเอียดดังนี้

1. สหกรณ์เป็นแหล่งรับซื้อข่าวเปลือกที่ให้ราคายุติธรรมที่สุดผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์กลุ่มตัวอย่างอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.3252$)
2. การรับจำนำข่าวเปลือกเป็นการซื้อขั้นต้นเท่านั้น เมื่อครบกำหนดสมาชิกจะได้รับเงินเพิ่มค่าข่าวเปลือกอีก ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกสหกรณ์กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.9196$)
3. การรับซื้อข่าวเปลือกของสหกรณ์ เป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งข่าวเปลือกไปขายในตลาด ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกสหกรณ์กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.7308$)

4. การรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ เป็นการส่งเสริมให้สมาชิกได้ร่วมกันขายผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองในเรื่องราคามากขึ้นผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.9441$)

5. กรรมการของสหกรณ์ชุดปัจจุบันมีประสบการณ์ในการบริหารงานสหกรณ์ดีกว่าชุดที่ผ่านมา ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.9196$)

6. กรรมการของสหกรณ์ชุดปัจจุบันมีความตั้งใจและเอาใจใส่ต่องานมากกว่าชุดเดิม ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 4.1713$)

7. เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ปฏิบัติหน้าที่ต่อสมาชิกลำเอียง ไม่เท่าเทียมกันอยู่เสมอ ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.4510$)

8. การทำงานของเจ้าหน้าที่สหกรณ์มุ่งผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.2552$)

9. เมื่อเจ้าหน้าที่สหกรณ์ปฏิบัติงานผิดพลาดมักจะ โทษเป็นความผิดของสมาชิกอยู่เสมอ ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.4336$)

10. เจ้าหน้าที่สหกรณ์ขาดประสบการณ์ในการทำงานในหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.5385$)

11. การดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ขาดการวางแผนและความพร้อมในการทำงานที่ดี ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.8322$)

12. การแบ่งแยกหน้าที่ภายในสหกรณ์มีสายงานที่ ติดต่อกัน ซ้ำซ้อนและไม่แน่นอน ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.6678$)

13. การรับเงินค่าข้าวเปลือกจากสหกรณ์ไม่ค่อยตรงเวลานัดหมายและยุ่งยาก ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.8007$)

14. การรับเงินค่าข้าวเปลือกจากสหกรณ์ สหกรณ์จะหักชำระหนี้ ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.8671$)

15. การบริการขนส่งข้าวเปลือกของสหกรณ์ไม่สะดวกและรวดเร็วเหมือนพ่อค้าในท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.6818$)

16. การประชุมกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ มีการร่วมกันวางแผน การแสดงความคิดเห็น การรับฟังปัญหาจากสมาชิก ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.7797$)

17. สมาชิกสหกรณ์ไม่ค่อยได้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปีเพื่อรับทราบผลการดำเนินงาน เลือกตั้งคณะกรรมการ วางแผนการดำเนินงาน ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์กลุ่มตัวอย่างมีระดับมาก ($\bar{X} = 3.3217$)

4.3 การดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นต่อการดำเนินธุรกิจข้าวเปลือกของสหกรณ์

ความคิดเห็นต่อการดำเนินธุรกิจข้าวเปลือก	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
รับซื้อข้าวเปลือกราคายุติธรรม		
น้อยที่สุด = 1	0	0
น้อย = 2	7	2.4
ปานกลาง = 3	38	13.3
มาก = 4	96	33.6
มากที่สุด = 5	145	50.7
รวม	286	100
การรับจํานําเป็นการซื้อขั้นต้น		
น้อยที่สุด = 1	11	3.8
น้อย = 2	9	23.1
ปานกลาง = 3	60	21.0
มาก = 4	118	41.3
มากที่สุด = 5	88	30.8
รวม	286	100
ซื้อข้าวเปลือกเป็นการช่วยลดค่าใช้จ่าย		
น้อยที่สุด = 1	8	2.5
น้อย = 2	10	3.5
ปานกลาง = 3	106	37.1
มาก = 4	89	31.1
มากที่สุด = 5	73	25.5
รวม	286	100

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อการดำเนินธุรกิจข้าวเปลือก		จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรอง			
น้อยที่สุด	= 1	2	0.7
น้อย	= 2	12	4.2
ปานกลาง	= 3	78	27.3
มาก	= 4	102	35.7
มากที่สุด	= 5	92	32.2
รวม		286	100
ชุดปัจจุบันมีประสบการณ์กว่าชุดผ่านมา			
		4	1.4
น้อยที่สุด	= 1	10	3.5
น้อย	= 2	90	31.5
ปานกลาง	= 3	83	29.0
มาก	= 4	99	34.6
มากที่สุด	= 5		
รวม		286	100
กรรมการชุดปัจจุบันตั้งใจทำงานกว่าชุดเดิม			
		4	1.4
น้อยที่สุด	= 1	6	2.1
น้อย	= 2	69	24.1
ปานกลาง	= 3	96	33.6
มาก	= 4	111	38.8
มากที่สุด	= 5		
รวม		286	100
เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ล่าเอียง			
น้อยที่สุด	= 1	21	7.3
น้อย	= 2	15	5.2
ปานกลาง	= 3	107	37.4
มาก	= 4	100	35.0
มากที่สุด	= 5	43	15.0
รวม		286	100

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อการดำเนินธุรกิจข้าวเปลือก	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
เจ้าหน้าที่มุ่งประโยชน์ส่วนตัวมากกว่า		
น้อยที่สุด = 1	26	9.1
น้อย = 2	20	7.0
ปานกลาง = 3	121	42.3
มาก = 4	93	32.5
มากที่สุด = 5	26	9.1
รวม	286	100
เจ้าหน้าที่ปฏิบัติผิดพลาดมักจะโทษสมาชิก		
น้อยที่สุด = 1	12	4.2
น้อย = 2	24	8.4
ปานกลาง = 3	113	39.5
มาก = 4	102	35.7
มากที่สุด = 5	35	12.2
รวม	286	100
เจ้าหน้าที่ขาดประสบการณ์		
น้อยที่สุด = 1	8	2.8
น้อย = 2	23	8.0
ปานกลาง = 3	102	35.7
มาก = 4	113	39.5
มากที่สุด = 5	40	14.0
รวม	286	100
การดำเนินธุรกิจขาดการวางแผน		
น้อยที่สุด = 1	2	0.7
น้อย = 2	20	7.0
ปานกลาง = 3	95	33.2
มาก = 4	115	40.2
มากที่สุด = 5	54	18.9
รวม	286	100

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อการดำเนินธุรกิจข้าวเปลือก		จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
แบ่งหน้าที่ซับซ้อนไม่แน่นอน			
น้อยที่สุด	= 1	10	3.5
น้อย	= 2	22	7.7
ปานกลาง	= 3	107	37.4
มาก	= 4	105	36.7
มากที่สุด	= 5	42	14.7
รวม		286	100
การรับเงินไม่บ่อยตรงเวลา			
น้อยที่สุด	= 1	7	2.4
น้อย	= 2	21	7.3
ปานกลาง	= 3	94	32.8
มาก	= 4	95	33.2
มากที่สุด	= 5	69	24.1
รวม		286	100
ขายข้าวเปลือกสหกรณ์จะหักชำระหนี้			
น้อยที่สุด	= 1	6	2.1
น้อย	= 2	26	9.1
ปานกลาง	= 3	88	30.7
มาก	= 4	78	27.3
มากที่สุด	= 5	88	30.7
รวม		286	100
ส่งข้าวเปลือกไม่สะดวก			
น้อยที่สุด	= 1	6	2.1
น้อย	= 2	24	8.4
ปานกลาง	= 3	84	29.4
มาก	= 4	113	39.5
มากที่สุด	= 5	59	20.6
รวม		286	100

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อการดำเนินธุรกิจข้าวเปลือก		จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
การประชุมสมาชิกมีการวางแผน			
น้อยที่สุด	= 1	2	0.7
น้อย	= 2	12	4.2
ปานกลาง	= 3	104	36.4
มาก	= 4	97	33.9
มากที่สุด	= 5	71	24.8
รวม		286	100
สมาชิกไม่ค่อยเข้าร่วมประชุมใหญ่			
น้อยที่สุด	= 1	19	6.6
น้อย	= 2	17	5.9
ปานกลาง	= 3	138	48.3
มาก	= 4	77	26.9
มากที่สุด	= 5	35	12.2
รวม		286	100

ที่มา แบบสอบถามสำหรับกรรมการและสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด

จากการศึกษาตารางที่ 4.4 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ให้ความคิดเห็นว่าสหกรณ์ให้ราคา ยุติธรรมในระดับมากที่สุดจำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 50.7 รองลงมาคือระดับมากจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 ระดับปานกลางจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 ระดับน้อยจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.4 ส่วนระดับน้อยที่สุดไม่มี สมาชิกสหกรณ์ให้ความคิดเห็นว่าสหกรณ์รับจำนำ ข้าวเปลือกเป็นการซื้อขั้นต้นในระดับมากจำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 41.3 รองลงมาในระดับ มากที่สุดจำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 ระดับปานกลางจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 ระดับน้อยที่สุดจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8 สุดท้ายตอบในระดับน้อยจำนวน 9 คน คิดเป็น ร้อยละ 3.1 สมาชิกสหกรณ์ให้ความคิดเห็นว่าการรับซื้อข้าวเปลือกเป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายใน ระดับปานกลางจำนวน 106 คิดเป็นร้อยละ 37.1 รองลงมาในระดับมากจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อย ละ 31.1 ระดับมากที่สุดจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 ระดับน้อยจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ

3.5 และระดับน้อยที่สุดจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 สมาชิกสหกรณ์ให้ความคิดเห็นว่าการรวบรวมข้าวเปลือกเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองในระดับมากจำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 35.7 รองลงมาในระดับมากที่สุดจำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 32.2 ระดับปานกลางจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3 ระดับน้อยจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 และระดับน้อยที่สุดจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 สมาชิกสหกรณ์ให้ความคิดเห็นในระดับมากที่สุดจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 รองลงมาในระดับปานกลางจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 ระดับมากจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 29 ในระดับน้อยจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 และระดับน้อยที่สุดจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4 สมาชิกสหกรณ์ให้ความคิดเห็นในระดับมากที่สุดจำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 รองลงมาในระดับมากจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 ระดับปานกลางจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 24.1 ระดับน้อยจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 ในระดับน้อยสุดจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4 สมาชิกสหกรณ์ให้ความคิดเห็นในระดับปานกลางจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 37.4 รองลงมาในระดับมากจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 35 ระดับมากที่สุดจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 15 น้อยสุดจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 และต่ำสุดคือระดับน้อยจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2 สมาชิกสหกรณ์ให้ความคิดเห็นระดับปานกลางจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 42.3 รองลงมาคือระดับมากจำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 ระดับมากที่สุด และน้อยที่สุดมีจำนวนเท่ากันคือ 26 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 และสุดท้ายคือน้อยมีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0 สมาชิกสหกรณ์ให้ความคิดเห็นระดับปานกลางมากที่สุดคือ จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 39.5 และรองลงมาคือระดับมากจำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 35.7 ระดับมากที่สุดจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 12.2 ระดับน้อยจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 8.4 และสุดท้ายคือระดับน้อยที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 สมาชิกสหกรณ์ให้ความคิดเห็นระดับมากจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 39.5 รองลงมาคือระดับปานกลางจำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 35.7 ระดับมากที่สุดจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 14 ระดับน้อยจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 8 สุดท้ายคือระดับน้อยที่สุดจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 สมาชิกสหกรณ์ให้ความคิดเห็นระดับมากจำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 รองลงมาในระดับปานกลางจำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2 ระดับมากที่สุดจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9 ระดับน้อยจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0 สุดท้ายระดับน้อยที่สุดจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 สมาชิกสหกรณ์ให้ความคิดเห็นระดับปานกลางจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ

37.4 รองลงมาคือระดับมากจำนวน 105 คิดเป็นร้อยละ 36.7 ระดับมากที่สุดจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 14.7 ระดับน้อยจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7 น้อยที่สุดจำนวน 10 คนคิดเป็นร้อยละ 3.5 สมาชิกสหกรณ์ให้ความคิดเห็นในระดับมากจำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2 รองลงมา ระดับปานกลาง 94 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 ระดับมากที่สุด จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 24.1 ระดับน้อยจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 และระดับน้อยที่สุดจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.4 สมาชิกสหกรณ์ให้ความคิดเห็นในระดับมากที่สุดและระดับปานกลางมีจำนวนเท่ากัน คือจำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 30.7 รองลงมาคือระดับมาก จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3 ระดับน้อยจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 และระดับน้อยที่สุดจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 สมาชิกสหกรณ์ตอบแบบสอบถามที่มากที่สุดคือระดับมาก มีจำนวน 113 คน รองลงมาคือระดับปานกลางจำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4 ระดับมากที่สุดจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 20.6 ระดับน้อยจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 8.4 และระดับน้อยที่สุดจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 สมาชิกสหกรณ์ตอบแบบสอบถามในระดับปานกลางจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 36.4 รองลงมา ระดับมาก จำนวน 33.9 ระดับมากที่สุดจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 และระดับน้อยจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 และระดับน้อยที่สุดจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 สมาชิกสหกรณ์ตอบแบบสอบถามในระดับปานกลางจำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 48.3 รองลงมา คือ ระดับมากจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 26.9 ระดับมากที่สุดจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 12.2 ระดับน้อยที่สุดจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6 และสุดท้ายคือ ระดับน้อย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9

จากการศึกษาระดับความคิดเห็นและปัญหาต่อการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ สามารถสรุปข้อมูลเป็นตารางดังนี้
 ตารางที่ 4.5 สรุปข้อมูลระดับความคิดเห็นและปัญหาต่อการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์

ความเห็นและปัญหา	\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น
1. สหกรณ์เป็นแหล่งรับซื้อข้าวเปลือกที่ให้ราคายุติธรรมที่สุด	4.3252	.79639	เห็นด้วยมาก
2. การรับจำนำข้าวเปลือกเป็นการซื้อขึ้นต้นเท่านั้น เมื่อครบกำหนดสมาชิกจะได้รับเงินเพิ่มค่าข้าวเปลือกอีก	3.9196	.99322	เห็นด้วยมาก
3. การรับซื้อข้าวเปลือกของสหกรณ์เป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งข้าวเปลือกไปขายตลาด	3.7308	.97381	เห็นด้วยมาก
4. การรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์เป็นการส่งเสริมให้สมาชิกได้ร่วมกันขายผลิตผลทางการเกษตรเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองในเรื่องราคามากขึ้น	3.9441	.90826	เห็นด้วยมาก
5. กรรมการของสหกรณ์ชุดปัจจุบันมีประสบการณ์ในการบริหารงานสหกรณ์ดีกว่าชุดผ่านมา	3.9196	.96090	เห็นด้วยมาก
6. กรรมการของสหกรณ์ชุดปัจจุบันมีความตั้งใจและเอาใจใส่ต่องานมากกว่าชุดเดิม	4.1713	1.99174	เห็นด้วยมาก
7. เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ปฏิบัติหน้าที่ต่อสมาชิกลำเอียงไม่เท่าเทียมกันอยู่เสมอ	3.4510	1.04766	เห็นด้วยมาก
8. เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์มุ่งผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนร่วม	3.2552	1.03002	เห็นด้วยมาก
9. เมื่อเจ้าหน้าที่สหกรณ์ปฏิบัติงานผิดพลาดมักจะโทษเป็นความผิดของสมาชิกอยู่เสมอ	3.4336	.9557	เห็นด้วยมาก
10. เจ้าหน้าที่สหกรณ์ขาดประสบการณ์ในการทำงานในหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ	3.5385	.92732	เห็นด้วยมาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ความเห็นและปัญหา	\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น
11. การดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ขาดการวางแผนและความพร้อมในการทำงานที่ดี	3.8322	2.48500	เห็นด้วยมาก
12. การแบ่งแยกหน้าที่ภายในสหกรณ์มีสายงานที่ติดต่อกันมาก ชับซ้อนและไม่แน่นอน	3.6678	1.95335	เห็นด้วยมาก
13. การรับเงินค่าขายข้าวเปลือกจากสหกรณ์ไม่ค่อยตรงเวลานัดหมาย และยุ่งยาก	3.8007	2.04994	เห็นด้วยมาก
14. การรับเงินค่าขายข้าวเปลือกจากสหกรณ์สหกรณ์จะหักชำระหนี้	3.8671	2.12665	เห็นด้วยมาก
15. การบริการขนส่งข้าวเปลือกของสหกรณ์ไม่สะดวกและรวดเร็วเหมือนพ่อค้าในท้องถิ่น	3.6818	3.6818	เห็นด้วยมาก
16. การประชุมกลุ่มสมาชิกสหกรณ์มีการร่วมกันวางแผน การแสดงความคิดเห็น	3.7797	.89270	เห็นด้วยมาก
17. สมาชิกสหกรณ์ไม่ค่อยได้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปีเพื่อรับทราบผลการดำเนินงาน	3.3217	.99192	เห็นด้วยมาก

ที่มา แบบสอบถามสำหรับกรรมการและสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อธิปไตยผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องสภาพและปัญหาในการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรเขมราฐจำกัด และศึกษาถึงแนวทางในการพัฒนาการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด ผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม คือ สมาชิกสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 286 คน

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 แบบข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการรวบรวมข้าวเปลือก ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

ในการรวบรวมข้อมูล ข้อมูลเชิงปฐมภูมิ (Primary Data) รวบรวมได้จากแบบสอบถาม ซึ่งส่งแบบสอบถามให้สมาชิกตอบโดยมอบให้หัวหน้ากลุ่มเป็นผู้ส่งให้ตอบและเก็บส่ง

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากรายงานประจำปีของสหกรณ์ และรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เอกสารหนังสือของส่วนราชการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 สภาพทั่วไป

จากการวิจัยพบว่าสมาชิกสหกรณ์ลดลง ในการสำรวจข้อมูลผลผลิตของสมาชิกในแต่ละปี และไม่ยอมมาขายข้าวให้สหกรณ์ ยกตัวอย่างเช่นในปี 2552 สมาชิกไม่มาขายข้าวให้สหกรณ์ และต่อมาในปี 2553 สมาชิกมาขายข้าวให้สหกรณ์เพียง 314,090.46 บาท มีกำไรขั้นต้นเพียง 7,487.46 แต่ต้องขาดทุนเมื่อมาคิดค่าบริการจัดการต่าง ๆ ขาดทุนถึง 4,393 บาท และในปี 2554 ซื้อข้าวจำนวน 49,823 ลดลงกว่าปี 2553 กำไรขั้นต้น เพียง 722.2 บาท เมื่อคิดว่าบริหารจัดการขาดทุน 49,440 บาท เนื่องจากต้องจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ ธ.ก.ส. ค่าใช้จ่ายในการขาย และขาดทุนจากการตีราคาสินค้าลดลง

1.2 ผลการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก

ปัจจุบันสหกรณ์ดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกพบสถานะการขาดทุนอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์ไม่มาขายข้าวให้สหกรณ์เพราะสหกรณ์ เพราะสหกรณ์ซื้อข้าวราคาต่ำกว่า

พ่อค้าภายนอก ขั้นตอนที่ยังยากซับซ้อน อุปสรรคในการรับซื้อข้าวไม่เพียงพอ เจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้ในการตรวจสอบข้าวผู้จัดการขาดการวางแผน และประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับสมาชิกสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์ซื้อข้าวได้น้อย แต่ต้องจ่ายในการบริหารจัดการในการรับซื้อ และเก็บรักษา

2. ปัญหาในการรวบรวมข้าวเปลือก

ผลการวิเคราะห์ปัญหาในการรวบรวมข้าวเปลือก ของสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด

- 2.1 ปัญหาในการขาดเงินทุนที่ใช้ในการรวบรวมข้าวเปลือก เนื่องจากราคาซื้อขายจามสถานะตลาดไม่แน่นอน ทำกำหนดเป้าหมายในการใช้เงินทุนทำได้ยาก
- 2.2 ปัญหาสมาชิกต้องการให้สหกรณ์รับซื้อในราคาที่สูงกว่าราคาในท้องตลาด
- 2.3 ปัญหาสมาชิกสหกรณ์ไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการที่จะทำข้าวเปลือกมาขายให้สหกรณ์
- 2.4 ปัญหาเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้ช้า
- 2.5 ปัญหาเจ้าหน้าที่สหกรณ์มีไม่เพียงพอในการออกประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงได้ทั้งหมด
- 2.6 ปัญหาในการวางแผนในการรับซื้อข้าวเปลือก
- 2.7 ปัญหาเจ้าหน้าที่สหกรณ์ไม่เข้าใจกฎเกณฑ์การรับซื้อข้าวเปลือก อย่างต้องแจ้งประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกเข้าใจไม่ชัดเจน
- 2.9 ปัญหาด้านเครื่องมืออุปกรณ์ที่มีจำนวนน้อย
- 2.10 ปัญหาสหกรณ์ไม่มีรถบรรทุก เพื่อบริการในการขนข้าวเปลือกมาขายให้สหกรณ์
- 2.11 ปัญหาการไม่เข้าใจกันระหว่างสมาชิกกับเจ้าหน้าที่ในเรื่องการกำหนดราคาข้าวเปลือก
- 2.12 ปัญหาสมาชิกรับซื้อข้าวไปขายที่อื่น เพราะขั้นตอนการรับซื้อของสหกรณ์มีขั้นตอนมากกว่าพ่อค้า

3. แนวทางในการพัฒนาการรวบรวมข้าวเปลือก

- 3.1 สหกรณ์ควรพัฒนาในการรับซื้อ โดยรวบรวมผลผลิตให้ได้ตามจำนวนของเงินทุนที่กำหนดไว้
- 3.2 สหกรณ์ควรพัฒนาการสำรวจให้ถูกต้องแม่นยำและรวดเร็ว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตามความเป็นจริงของสมาชิกสหกรณ์
- 3.3 สหกรณ์ควรพัฒนาตามพ่อค้าให้ทัน และพัฒนาให้ทันตามสภาพภายนอกที่ราคาตามท้องตลาดไม่แน่นอน มีความเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา

- 3.4 สหกรณ์ควรทำความเข้าใจให้สมาชิกเข้าใจหลักการวางแผนการขายผลผลิตและกำหนดให้สมาชิกมาขายข้าวในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน เพื่อสินค้าจะได้ไม่ล้นตลาดและราคาไม่ตกต่ำ
- 3.5 สหกรณ์ควรลดขั้นตอนวิธีการกำหนดเป้าหมายการรับซื้อ เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์และสภาวะการตลาด
- 3.6 สหกรณ์ควรพัฒนาการวางแผนการรับซื้อข้าวที่มาจากข้อเท็จจริงจากความต้องการจริงของสมาชิก
- 3.7 สหกรณ์ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกเข้าใจในกระบวนการสหกรณ์เพื่อจะได้ทำธุรกิจกับสหกรณ์
- 3.8 สหกรณ์ควรวางแผนการรับซื้อให้สอดคล้องกับเป้าหมาย ด้านจำนวนการรับซื้อ
- 3.9 สหกรณ์ควรพัฒนาระบบสารสนเทศ ให้ทุกหมู่บ้านมีระบบการสื่อสารและมีการสำรวจผลผลิตอย่างต่อเนื่อง
- 3.10 สหกรณ์ควรเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์ และเพิ่มจำนวนการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น
- 3.11 สหกรณ์ควรให้เจ้าหน้าที่ออกประชุมกลุ่ม แจ้งข่าวสารรับซื้อข้าวเปลือกให้ประธานสหกรณ์เข้าใจ เพื่อให้ช่วยประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกทุกกลุ่มได้ทราบ
- 3.12 สหกรณ์ควรปรับปรุงสถานที่ เครื่องชั่ง ให้อยู่ในสถานที่ใช้งานก่อนการเปิดรับซื้อข้าวเปลือก
- 3.13 สหกรณ์ควรบริการสมาชิกให้เร็วขึ้น
- 3.14 สหกรณ์ควรมีการพัฒนาด้านการตรวจสอบคุณภาพข้าวเปลือกกฎเกณฑ์รวมทั้งวิธีการตรวจสอบคุณภาพข้าวเปลือก
- 3.15 สหกรณ์ควรมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้รับซื้อให้มีความชำนาญ และสามารถตรวจสอบได้
- 3.16 ควรมีตัวแทนเกษตรกรเข้ามาเป็นพยานรับทราบการรับซื้อข้าวเปลือกของสหกรณ์ เพื่อสร้างความมั่นใจให้สมาชิกและลูกค้า
- 3.17 เพิ่มเครื่องมือและอุปกรณ์ในการตรวจสอบข้าว
- 3.18 เพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานรับซื้อข้าวเปลือก
- 3.19 ผู้จัดการควรมีวิสัยทัศน์
- 3.20 เจ้าหน้าที่ควรพูดจาไพเราะ บริการทันใจ

4. อภิปราย

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องสภาพและปัญหาในการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังนี้

4.1 ข้อมูลจากสมาชิก สมาชิกสหกรณ์ส่วนมากไม่ได้มาขายข้าวให้สหกรณ์เนื่องจากขั้นตอนในการซื้อข้าวของสหกรณ์มีความยุ่งยากต้องรอนานเสียเวลา เจ้าหน้าที่ก็ขาดความรู้และทักษะในการดำเนิน สมาชิกไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ สมาชิกส่วนมากก็กู้เงินจากสหกรณ์ เมื่อมาขายข้าวให้สหกรณ์ก็จะหักชำระหนี้ บางคนก็ไม่มีเงินเหลือกลับบ้าน ทำให้สมาชิกไม่มาขายข้าวสหกรณ์ต้องไปขายให้พ่อค้าในท้องถิ่นหรือโรงสีและได้ราคาสูงกว่ามาขายให้สหกรณ์ และอีกอย่างสมาชิกก็ไม่มีรถออกบริการขนข้าวเพื่อมาขายให้สหกรณ์ สหกรณ์ขาดการประชาสัมพันธ์ สมาชิกบางคนก็ไม่ว่าสหกรณ์รับซื้อข้าว และซื้อในราคาเท่าไร

สหกรณ์ขาดการวางแผนในการปฏิบัติงานของสหกรณ์ในการรวบรวมข้าวเปลือก ในการใช้ทรัพยากรของสหกรณ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น การวางแผนใช้เงินทุน วางแผนขั้นตอนการรับซื้อข้าวเปลือกวางแผนมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ให้สามารถปฏิบัติงานตามแผน จากผลการวิจัยที่พบสอดคล้อง กับ จรูญ หาญเจริญกุล (2546 : 159) ได้ทำการวิจัยเรื่องการตลาดข้าวสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ปีการเงิน 2541 – 2544 ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์ควรมีการปรับปรุง การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ จัดทำแผนการจัดหาและใช้เงินทุน เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนเงินทุน และจัดทำแผน ยุทธศาสตร์ข้าวสหกรณ์ เพื่อเพิ่มศักยภาพตลาดข้าวของสหกรณ์

ปัญหาเกี่ยวกับเงินทุน เงินทุนที่ใช้รวบรวมข้าวเปลือก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนักวิชาการหลายท่าน คือ พัชรี สุขภูมิ (2543 : 69) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการตลาดข้าวเปลือกของสหกรณ์ในจังหวัดเชียงใหม่ปีการผลิต 2541/2542 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการด้านการตลาดข้าวเปลือกของสหกรณ์สี่แห่ง คือ สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด สหกรณ์การเกษตรสันกำแพง จำกัด และสหกรณ์นิคม แม่แตง จำกัด มีปัญหาเกี่ยวกับเงินทุนในการที่จะรวบรวมข้าวเปลือก เมื่อสหกรณ์มีเงินทุนน้อยทำให้สหกรณ์ไม่สามารถจ่ายเงินสดให้แก่สมาชิกได้ ซึ่งมีผลทำให้สมาชิกลำผลผลิตไปขายให้แก่พ่อค้าเอกชน

แนวทางในการพัฒนาผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์ควรทำความเข้าใจให้สมาชิกเข้าใจหลักการวางแผน การขายผลผลิต และแนะนำให้สมาชิกลำมาขายให้สอดคล้องกับแผนการของสหกรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ พัชรี สุขภูมิ (2543 : 69) ได้ทำการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการตลาดข้าวเปลือกของสหกรณ์ในจังหวัดเชียงใหม่ ปีการผลิต 2541/2542 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนา

ระบบตลาดสหกรณ์ ควรทำการวางแผนงานการผลิตข้าวเปลือก ปริมาณที่คาดว่าจะได้รับทั้งหมด และปริมาณที่คาดว่าจะได้ขาย จะได้ทำการหาตลาดไว้ล่วงหน้าเป็นการเฉพาะและส่งเสริมให้มีการจัดชั้นคุณภาพก่อนขาย

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาในการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตร เขมราฐ จำกัด ผู้วิจัยขอเสนอแนะสำหรับการนำการวิจัยไปใช้ประโยชน์ สำหรับผู้ประกอบการ เกี่ยวกับการรับซื้อข้าวเปลือก เช่น สหกรณ์การเกษตรที่ทำการรวบรวมข้าวเปลือก ตลอดจนผู้บริหารสามารถนำผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาไปใช้ปรับปรุงการบริหารงานตลาดจนนำมาเพื่อเป็นแนวทางนำไปพัฒนาการบริหารงานในการรวบรวมข้าวเปลือกเพื่อแปรรูป ดังนี้

5.1.1 สหกรณ์ควรมีการกำหนดเป้าหมายในการรวบรวมข้าวเปลือก โดยมีการใช้ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจจริงและเป็นปัจจุบันมากขึ้น เพื่อการกำหนดเป้าหมายได้ใกล้เคียงสถานการณ์ปัจจุบัน และควรมีการกำหนดเป้าหมายเกี่ยวกับการใช้เงินทุนในการรวบรวมข้าวเปลือก และควรรหาแหล่งเงินทุนและดอกเบี้ยต่ำเพื่อจัดหาเงินทุนที่ใช้ในการรวบรวมข้าวเปลือกให้เพียงพอ

5.1.2 สหกรณ์ควรนำเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้แล้วเป็นแนวทางนำมาวางแผนการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สหกรณ์ควรจะทำความเข้าใจกับสมาชิก และขอความร่วมมือจากสมาชิกโดยการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับแผนการปฏิบัติงานของสหกรณ์และให้ความรู้สมาชิกในการที่จะวางแผนเลือกขายสินค้าข้าวเปลือกเป็นระยะ ๆ ไม่ควรนำออกมาขายพร้อมกันหมด จะทำให้ข้าวเปลือกถล่มตลาดและราคาต่ำลง

5.1.3 สหกรณ์ควรปฏิบัติตามแผนการดำเนินการ โดยเฉพาะในเรื่องจำนวนปริมาณการรวบรวมข้าวเปลือก หากการรับซื้อไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ สหกรณ์จะประสบปัญหาเกี่ยวกับเงินทุนในการรวบรวมข้าวเปลือก ทำให้สหกรณ์ต้องหาแหล่งเงินทุนเพื่อนำมารวมให้เพียงพอต่อการจำนวนการรับซื้อ สหกรณ์จึงต้องทำการกู้ยืมเงินกู้ หรือระดมเงินฝาก ทำให้สหกรณ์เกิดผลกระทบต้องรับภาระค่าใช้จ่ายด้านดอกเบี้ยเงินกู้และดอกเบี้ยเงินฝาก ส่งผลให้เกิดการขาดสภาพคล่องด้านการเงินได้

5.1.4 สหกรณ์ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่และลูกจ้างสหกรณ์ และปฏิบัติให้เกิดผลและพยายามลดความคิดที่ว่ามีการเล่นพรรคเล่นพวก ถึงจะมีการประเมินผลอย่างไรก็ไม่มีผลงานและไม่ได้รับความดีความชอบ ข้อกำหนดในการประเมินผลของสหกรณ์มีการกำหนดไว้ชัดเจน แต่ยังไม่มีการนำไปปฏิบัติอย่าง

จริงจัง ควรจะมีแผนที่รับผิดชอบในการประเมินผลและดำเนินการเฉพาะเพื่อพัฒนาการดำเนินการ เพื่อสร้างความมั่นใจให้เจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสหกรณ์เชื่อมั่นในระบบการประเมินผล รวมถึงมีการระบุถึงข้อกำหนดในการประเมินผลอย่างชัดเจนได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือจากเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสหกรณ์ รวมทั้งควรมีการกำหนดการพิจารณาความดีความชอบเป็นการให้รางวัลแก่เจ้าหน้าที่และลูกจ้างโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ และสามารถตรวจสอบถึงความโปร่งใสในการประเมินผลได้

นอกจากข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของสหกรณ์ทั้ง 4 ด้านดังกล่าวมาแล้ว สหกรณ์ ควรพัฒนาการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ให้ทุกคนทราบถึงบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบของตน และปฏิบัติตามหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ และนำเทคโนโลยีทันสมัยเข้ามาใช้ในการดำเนินการจัดหาเครื่องมือ และอุปกรณ์ซึ่งเป็นธุรกิจของตนเอง

5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาในการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตร เขมราฐ จำกัด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

5.2.1 ควรมีการศึกษาสภาพและปัญหาในการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์หลายแห่ง นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เพื่อจะได้ทราบถึงสภาพ และปัญหาที่สหกรณ์การเกษตร ประสบอยู่ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร

5.2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสภาพและปัญหาในการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตร เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงด้านการรวบรวมงานด้านการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรให้ดีขึ้น

5.2.3 ควรมีการศึกษาถึงกลยุทธ์หรือวิธีการในการรวบรวมข้าวเปลือกของโรงสีเอกชนและนำผลมาใช้ในการพัฒนาการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตร

5.2.4 ควรศึกษาถึงการร่วมมือดำเนินการธุรกิจการรวบรวมข้าวเปลือกระหว่างสหกรณ์เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาการดำเนินธุรกิจให้มีการเชื่อมโยงและทำให้เกิดเครือข่ายการดำเนินธุรกิจระหว่างสหกรณ์ทุกประเภท

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมสหกรณ์. การศึกษาศักยภาพการเก็บรักษาข้าวเปลือกระยะยาวของกลุ่มเกษตรกร.
กรุงเทพมหานคร : มปป, 2539
- จตุพร บุญหนุน. แนวทางการพัฒนาการตลาดของข้าวหอมมะลิในเขตสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด.
มปส: มปป, มปป. 2544
- จตุรย์ หาญเจริญกุล. การตลาดข้าวสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ปีบัญชี 2541-2544.
เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2546
- ตรวจบัญชีสหกรณ์. กรม ความหมายของสหกรณ์ (ออนไลน์) 2548 (อ้างเมื่อวันที่ 13 มีนาคม
2548) จาก <http://www.cad.go.th/download/mean.doe> ระบบบัญชีสหกรณ์
การเกษตร พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สถาบันฝึกอบรมสหกรณ์การเกษตร
แห่งชาติ, 2526
- ทัศนีย์ ประภาศรี. การศึกษาสภาพและปัญหา การดำเนินงานของตลาดกลางข้าวและพืชไร่
จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2545
- นรินทร์พร จุลมนต์. การสหกรณ์เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : คณะวิทยาการจัดการ
สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, 2542
- นันทนา อุทการ. สภาพและปัญหาการรวบรวมข้าวเปลือกเพื่อแปรรูปของสหกรณ์การเกษตรเดช
อุดม. วิทยานิพนธ์การจัดการทั่วไป : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2549
- เบญจวรรณ เชาว์พัฒนา. การจัดการธุรกิจโรงสีข้าวในเขต อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. รายงาน
การศึกษาปัญหาพิเศษบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547
- ประพันธ์ เสวตนันท์. เศรษฐศาสตร์สหกรณ์. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538
- พสุ สัตถาภรณ์. การบริหารงานสหกรณ์. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2534
- รัชนิวรรณ มาดี. การตลาดผลผลิตข้าวของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ศิลปะ
ศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546
- พัชรี สุขภูมิ. ประสิทธิภาพการตลาดข้าวเปลือกของสหกรณ์ใน จังหวัดเชียงใหม่ ปีการผลิต 2541/
2542. วิทยาลัยนิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2543
- สุภาพ สุทธิรักษ์. การบริหารคลังสินค้าเกษตรของสหกรณ์การเกษตร. กรุงเทพมหานคร :
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2547

สุวรรณา ชูโชติ. วิธีวิจัยทางสหกรณ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541

สหกรณ์การเกษตรเขมรราชู จำกัด. รายงานประจำปีสหกรณ์การเกษตรเขมรราชู จำกัด อุบลราชธานี

สถานที่พิมพ์ : โรงพิมพ์, พ.ศ.2554

สำราญ เชื้อสุจริต. การศึกษาแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการบริหารการตลาดข้าวเปลือกของ

สหกรณ์การเกษตร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,

2542

อัญญา ไวยราบุตร. การศึกษาการตลาดข้าวเปลือกและกิจกรรมทางการตลาดของโรงสีข้าวใน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต :

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. ศึกษาการรับจำนำข้าวเปลือกนาปีฤดูการผลิต 2525/46

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

สำหรับสมาชิก

เลขที่แบบสอบถาม.....

แบบสอบถามโครงการวิจัย

เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ การเกษตรเขมราฐ จำกัด จังหวัดอุบลราชธานี

หมู่บ้าน.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ ใช้เพื่อการศึกษาวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เรื่องแนวทางการพัฒนาธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรเขมราฐ จำกัด ผู้ศึกษาใคร่ขอความกรุณาให้ท่านตอบคำถามตรงตามความเป็นจริง ให้ครบทุกข้อ คำตอบของท่านผู้ศึกษาถือเป็นความลับ ไม่ก่อให้เกิดผลเสียหายต่อตัวท่าน โดยวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมเชิงวิชาการ และใช้ประโยชน์ในการศึกษาเท่านั้น

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสมาชิก

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการดำเนินการรวบรวมข้าวเปลือก

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์

ผู้ศึกษา ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

(นางลัดดา เจษฎาพานิชย์)

ผู้ศึกษา

แบบสอบถามสำหรับกรรมการและสมาชิกสหกรณ์

โครงการเก็บข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตร

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 เพศ () ชาย () หญิง
- 1.2 อายุ () 20 – 30 ปี () 31 – 40 ปี
 () 41 – 50 ปี () 51 – 60 ปี
 () มากกว่า 60 ปี
- 1.3 การศึกษา
- () ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 () ระดับ ป.4 – ป.6
 () ระดับ ม.1 – ม.6
 () ระดับสูงกว่า ม.6
- 1.4 อาชีพหลัก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () ทำนา () ทำไร่ () ทำสวน
 () เลี้ยงสัตว์ (ระบุ)
 () อื่นๆ (ระบุ)
- 1.5 ทรัพย์สินในที่ดินทำกินเป็นของ
- () ตนเอง () ผู้อื่น
 () บางส่วนเป็นของตนเอง
 () อื่นๆ (ระบุ)
- 1.6 สถานภาพในสหกรณ์
- () กรรมการบริหาร (ระบุตำแหน่ง)
 () กรรมการสหกรณ์
 () สมาชิก
 () อื่นๆ (ระบุ)

ตอนที่ 2 : ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการรวบรวมข้าวเปลือก

2.1 รายได้ส่วนใหญ่มาจาก

- () ขายผลิตผลการเกษตร
 () ดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้
 () รายได้ค่าเช่าที่ดิน
 () อื่นๆ (ระบุ))

2.2 สหกรณ์เป็นแหล่งรับซื้อข้าวเปลือกที่ให้ราคายุติธรรมที่สุด

- () ใช่ () ไม่แน่ใจ () ไม่ใช่

2.3 การรับซื้อข้าวเปลือกของสหกรณ์เป็นการให้ราคาซื้อขั้นต่ำเท่านั้น เมื่อโครงการสิ้นสุดจะได้รับเงินเพิ่มค่าข้าวเปลือกหรือเฉลี่ยคืนค่าข้าวเปลือกเพิ่มขึ้นอีก

- () ใช่ () ไม่แน่ใจ () ไม่ใช่

2.4 การรับซื้อข้าวเปลือกของสหกรณ์ เป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายในการนำข้าวเปลือกไปขายตลาดของสมาชิกมากขึ้น เช่น ลดค่าขนส่ง ลดค่าธรรมเนียม เป็นต้น

- () ใช่ () ไม่แน่ใจ () ไม่ใช่

2.5 การรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ เป็นการส่งเสริมสมาชิกได้ร่วมกันขายผลิตผลทางการเกษตร เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองในเรื่องราคามากขึ้น

- () ใช่ () ไม่แน่ใจ () ไม่ใช่

2.6 การทำธุรกิจด้านการซื้อ การขายข้าวเปลือกของสหกรณ์ เป็นการทำธุรกิจสนับสนุนให้ธุรกิจสินเชื่อให้มีการชำระหนี้และการกู้เงินของสมาชิกสหกรณ์ได้เร็วขึ้น

- () ใช่ () ไม่แน่ใจ () ไม่ใช่

2.7 เงินเพิ่มค่าข้าวเปลือกหรือเงินเฉลี่ยคืนค่าข้าวเปลือกที่สมาชิกจะได้รับจากสหกรณ์เป็นผลเกิดจากการเพิ่มอำนาจการต่อรองราคาข้าวสูงขึ้นและกำไร

() ใช่ () ไม่แน่ใจ () ไม่ใช่

2.8 กรรมการของสหกรณ์ชุดปัจจุบันมีประสบการณ์ในการบริหารงานสหกรณ์ดีกว่าชุดที่ผ่านมา

() ใช่ () ไม่แน่ใจ () ไม่ใช่

2.9 กรรมการของสหกรณ์ชุดปัจจุบันมีความตั้งใจและเอาใจใส่ต่องานมากกว่าเดิม

() ใช่ () ไม่แน่ใจ () ไม่ใช่

2.10 ความเสียสละและคุณธรรมในการปฏิบัติงานของกรรมการ โดยมีลำเอียงหรือเลือกปฏิบัติและมุ่งผลประโยชน์ส่วนตัวน้อยที่สุด

() ใช่ () ไม่แน่ใจ () ไม่ใช่

2.11 เจ้าหน้าที่สหกรณ์ปฏิบัติหน้าที่ต่อสมาชิกโดยไม่เท่าเทียมกันอยู่เสมอ

() ใช่ () ไม่แน่ใจ () ไม่ใช่

2.12 การทำงานของเจ้าหน้าที่สหกรณ์มุ่งผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม

() ใช่ () ไม่แน่ใจ () ไม่ใช่

2.13 เมื่อเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานผิดพลาดมักจะถูกสมาชิกสหกรณ์เป็นผู้ทำให้งานของตนผิดและมีความยุ่งยาก

() ใช่ () ไม่แน่ใจ () ไม่ใช่

2.14 เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ขาดประสิทธิภาพในการทำงานในหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ

() ใช่ () ไม่แน่ใจ () ไม่ใช่

2.15 ขั้นตอนในการทำธุรกิจของสหกรณ์ค่อนข้างยุ่งยากซับซ้อน

() ใช่ () ไม่แน่ใจ () ไม่ใช่

2.16 การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ขาดการวางแผนและความพร้อมในการทำงานที่ดี

() ใช่ () ไม่แน่ใจ () ไม่ใช่

2.17 สหกรณ์มีอุปกรณ์และปัจจัยอื่นๆในการรวบรวมข้าวเปลือกไม่เพียงพอ

() ใช่ () ไม่แน่ใจ () ไม่ใช่

2.18 การแบ่งแยกหน้าที่ภายในสหกรณ์ มีสายงานที่ต้องติดต่อกันมาก ซับซ้อนและไม่แน่นอน

() ใช่ () ไม่แน่ใจ () ไม่ใช่

2.19 การติดต่อขายข้าวเปลือกต่อสหกรณ์ต้องใช้เวลาและยุ่งยากกว่านำข้าวเปลือกไปขายให้พ่อค้าในตลาด

() ใช่ () ไม่แน่ใจ () ไม่ใช่

2.20 การรับเงินค่าข้าวเปลือกจากสหกรณ์ ไม่ค่อยตรงตามเวลานัดหมายและยุ่งยาก

() ใช่ () ไม่แน่ใจ () ไม่ใช่

2.21 การบริการขนส่งข้าวเปลือกของสหกรณ์ ไม่สะดวกและรวดเร็วเหมือนพ่อค้าในท้องถิ่น

() ใช่ () ไม่แน่ใจ () ไม่ใช่

2.22 ข่าวสารต่างๆจากสหกรณ์มักจะได้รับการบอกกล่าวจากสหกรณ์ด้วยกันหรือหอ
กระจายข่าวประจำหมู่บ้าน

ใช่ ไม่แน่ใจ ไม่ใช่

2.23 การประชุมกลุ่มสมาชิกสหกรณ์เป็นการระดมให้สมาชิกสหกรณ์ได้ร่วมกันวางแผน
งานและร่วมกันทำกิจกรรมอื่นๆ

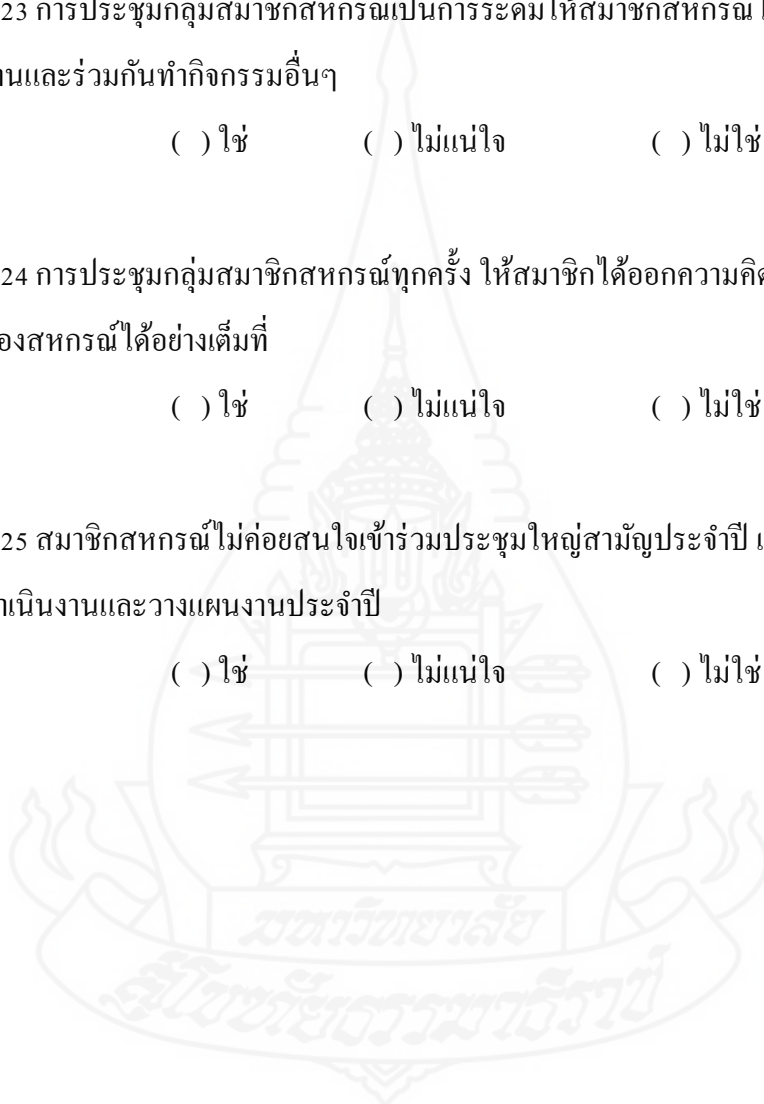
ใช่ ไม่แน่ใจ ไม่ใช่

2.24 การประชุมกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ทุกครั้ง ให้สมาชิกได้ออกความคิดเห็นในการทำงาน
ของสหกรณ์ได้อย่างเต็มที่

ใช่ ไม่แน่ใจ ไม่ใช่

2.25 สมาชิกสหกรณ์ไม่ค่อยสนใจเข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี เพื่อติดตามผลการ
ดำเนินงานและวางแผนงานประจำปี

ใช่ ไม่แน่ใจ ไม่ใช่

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์
คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย (/) ระดับความคิดเห็นที่ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

มากที่สุด = 5 มาก = 4 ปานกลาง 3 น้อย = 2 น้อยที่สุด = 1

คำถาม	มากที่สุด=5	มาก=4	ปานกลาง=3	น้อย=2	น้อยที่สุด=1
1. สหกรณ์เป็นแหล่ง รับซื้อข้าวเปลือกที่ ให้ราคายุติธรรม ที่สุด					
การรับจำนำ ข้าวเปลือกเป็นการ ซื้อขั้นต้นเท่านั้น เมื่อครบกำหนด สมาชิกจะได้รับเงิน เพิ่มค่าข้าวเปลือกอีก					
การรับซื้อข้าวเปลือก ของสหกรณ์เป็นการ ช่วยลดค่าใช้จ่ายใน การขนส่งข้าวเปลือก ไปขายในตลาด					
การรวบรวม ข้าวเปลือกของ สหกรณ์ เป็นการ ส่งเสริมให้สมาชิก ได้ร่วมกันขาย ผลิตผลทาง การเกษตรเพื่อเพิ่ม อำนาจต่อรองใน เรื่องราคารวมมากขึ้น					
กรรมการของ สหกรณ์ชุดปัจจุบันมี					

ประสบการณ์ในการบริหารงานสหกรณ์ดีกว่าชุดที่ผ่าน ๆ มา					
กรรมการของสหกรณ์ชุดปัจจุบันมีความตั้งใจและเอาใจใส่ต่องานมากกว่าชุดเดิม					
เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ปฏิบัติหน้าที่ต่อสมาชิกลำเอียง ไม่เท่าเทียมกันอยู่เสมอ					
การทำงานของเจ้าหน้าที่สหกรณ์มุ่งผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม					
เมื่อเจ้าหน้าที่สหกรณ์ปฏิบัติงานผิดพลาด มักจะโทษเป็นความผิดของสมาชิกเสมอ					
เจ้าหน้าที่สหกรณ์ขาดประสบการณ์ในการทำงานในหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ					
การดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ขาดการ					

วางแผนและความพร้อมในการทำงานที่ดี					
การแบ่งแยกหน้าที่ภายในสหกรณ์มีสายงานที่ต้องติดต่อกันมาก ชับซ้อนและไม่แน่นอน					
การรับเงินค่าขายข้าวเปลือกจากสหกรณ์ ไม่ค่อยตรงเวลานัดหมายและยุ่งยาก					
การรับเงินค่าขายข้าวเปลือกจากสหกรณ์ สหกรณ์จะหักชำระหนี้					
การบริการขนส่งข้าวเปลือกของสหกรณ์ ไม่สะดวกและรวดเร็วเหมือนพ่อค้าในท้องถิ่น					
การประชุมกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ มีการร่วมกันวางแผน การแสดงความคิดเห็น การรับฟังปัญหาจากสมาชิก					
สมาชิกสหกรณ์ไม่ค่อยได้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญ					

ประจำปี เพื่อรับทราบผลการ ดำเนินงาน เลือกตั้ง คณะกรรมการ วาง แผนการดำเนินงาน					
--	--	--	--	--	--

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางลัดดา เจษฎาพานิชย์
วัน เดือน ปีเกิด	2 มิถุนายน พ.ศ.2503
สถานที่เกิด	อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ แขนงวิชา สหกรณ์ ปีการศึกษา 2552 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
สถานที่ ตำแหน่ง	ร้านทองแข่งหวดพานิชย์ เจ้าของร้าน

